PARLAMENT EWROPEW **2009 - 2014**

Dokument ta' sessjoni

A7-0325/2013

8.10.2013

RAPPORT

dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fir-reġjun tas-Saħel
(2013/2020(INI))

Kumitat għall-Affarijiet Barranin

Rapporteur: Charles Tannock

PR_INI

WERREJ

Paġna

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW 3

OPINJONI TAL-KUMITAT GĦALL-IŻVILUPP 37

OPINJONI TAL-KUMITAT GĦAD-DRITTIJIET TAN-NISA U L-UGWALJANZA BEJN IS-SESSI 42

RIŻULTAT TAL-VOTAZZJONI FINALI FIL-KUMITAT 49

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fir-reġjun tas-Saħel (2013/2020(INI))

Il-Parlament Ewropew,

– wara li kkunsidra l-konvenzjonijiet u t-trattati ewlenin tan-Nazzjonijiet Uniti u tad-drittijiet tal-bniedem Afrikani, inkluż il-Karta Afrikana għad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Popli,

– wara li kkunsidra l-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar l-Eliminazzjoni ta' Kull Forma ta' Diskriminazzjoni Kontra n-Nisa (CEDAW), u l-Protokoll Fakultattiv relatat magħha,

– wara li kkunsidra l-Protokoll dwar il-Karta Afrikana għad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Popli dwar id-Drittijiet tan-Nisa fl-Afrika,

– wara li kkunsidra l-Istatut ta' Ruma, adottat fis-17 ta' Lulju 1998 u li daħal fis-seħħ fl-1 ta' Lulju 2002,

– wara li kkunsidra l-Ftehim ta' Cotonou tat-23 ta' Ġunju 2000 u rrivedut fit-22 ta' Ġunju 2010,

– wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2012 dwar il-Qafas Strateġiku tal-UE dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u d-Demokrazija u l-Pjan ta' Azzjoni tal-UE dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u d-Demokrazija kif ukoll id-Deċiżjonijiet tal-Kunsill tal-25 ta' Lulju 2012 u tat-18 ta' Marzu 2013 li jaħtru r-Rappreżentant Speċjali tal-Unjoni Ewropea (RSUE) għad-Drittijiet tal-Bniedem[1] u l-RSUE għas-Saħel[2], b'mod partikolari l-artikolu dwar id-drittijiet tal-bniedem fil-mandat tiegħu,

– wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill dwar is-Saħel, b'mod partikolari l-Mali, inklużi l-konklużjonijiet tal-21 ta' Marzu 2011 dwar l-Istrateġija tal-UE għas-Sigurtà u l-Iżvilupp fis-Saħel, u l-konklużjonijiet aktar reċenti, inklużi dawk tas-17 u tal-31 ta' Jannar, tat-18 ta' Frar, tat-22 ta' April, tas-27 ta' Mejju u tal-24 ta' Ġunju 2013,

– wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Protezzjoni tan-Nisa u t-Tfal fl-Emerġenzi u l-Kunflitti Armati, u r-riżoluzzjonijiet 1325 (2000) u 1820 (2008) tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU dwar in-Nisa, il-Paċi u s-Sigurtà,

– wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill tal-14 ta' Ġunju 2011 dwar l-indikaturi tal-UE għall-Approċċ komprensiv lejn l-implimentazzjoni mill-UE tar-riżoluzzjonijiet 1325 u 1820 tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU dwar in-Nisa, il-Paċi u s-Sigurtà,

– wara li kkunsidra l-Linji Gwida tal-UE dwar id-Drittijiet tal-Bniedem,

---

[1] ĠU L 200, 27.7.2012, p. 21.
[2] ĠU L 75, 19.3.2013, p. 29.

– wara li kkunsidra l-linji gwida tal-UE dwar il-vjolenza fuq in-nisa u l-bniet u l-ġlieda kontra l-forom kollha ta' diskriminazzjoni kontrihom,

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU u r-rapporti tas-Segretarju Ġenerali tan-NU u tal-Kummissarju Għoli tan-NU għad-Drittijiet tal-Bniedem dwar is-Saħel, b'mod partikolari l-Mali,

– wara li kkunsidra r-Rapport tas-Segretarju Ġenerali tan-NU lill-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU dwar is-sitwazzjoni fir-reġjun tas-Saħel, iddatat l-14 ta' Ġunju 2013, u l-istrateġija integrata mehmuża tan-NU għas-Saħel,

– wara li kkunsidra r-Rapport tan-NU dwar l-Iżvilupp tal-Bniedem tal-2013,

– wara li kkunsidra l-Pjanijiet tal-Kummissjoni Ewropea tal-Implimentazzjoni Umanitarja għas-Saħel,

– wara li kkunsidra l-Konklużjonijiet Konġunti tal-Presidenti tal-Konferenza Internazzjonali tad-Donaturi "Together for a New Mali" (Flimkien għal Mali ġdid) li saret fi Brussell fil-15 ta' Mejju 2013,

– wara li kkunsidra l-Konferenza ta' livell għoli dwar it-Tmexxija tan-Nisa fis-Saħel li saret fid-9 ta' April 2013, fi Brussell, b'inizjattiva tal-Unjoni Ewropea, l-Uffiċċju tal-Mibgħut Speċjali tas-Segretarju Ġenerali tan-NU għas-Saħel u l-UN Women,

– wara li kkunsidra l-Pjan ta' Azzjoni tal-UE dwar l-Ugwaljanza bejn is-Sessi u t-Tisħiħ tal-Pożizzjoni tan-Nisa fil-Kooperazzjoni għall-Iżvilupp (2010-2015),

– wara li kkunsidra r-rapport tas-Segretarju Ġenerali tan-NU lill-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU dwar is-Saħara tal-Punent, iddatat it-8 ta' April 2013, b'mod partikolari r-riferiment tiegħu għall-interkonnessjoni bejn is-Saħara tal-Punent u s-sitwazzjoni fis-Saħel, wara li tqieset l-Istrateġija għas-Sigurtà u l-Iżvilupp fis-Saħel żviluppata mis-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna (SEAE), b'mod partikolari l-affermazzjoni tiegħu li l-problemi fis-Saħel huma transkonfinali u huma relatati mill-qrib u li biss approċċ reġjonali u strateġija olistika li jinkludu wkoll lill-Istati ġirien tal-Magreb jistgħu jippermettu l-progress fir-reġjun,

– wara li kkunsidra r-Rapport tar-Rapporteur Speċjali dwar it-tortura u trattament jew pieni krudili, inumani jew degradanti oħra, iddatat it-28 ta' Frar 2013, dwar il-missjoni tiegħu fil-Marokk, inkluż is-Saħara tal-Punent,

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-25 ta' Novembru 2010 dwar is-sitwazzjoni fis-Saħara tal-Punent[1],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-13 ta' Diċembru 2012 dwar ir-Rapport Annwali tal-2011 dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u d-Demokrazija fid-Dinja u l-politika tal-Unjoni Ewropea dwar il-kwistjoni, (2012/2145(INI))[2],

[1] ĠU C 99E, 3.4.2012, p.87.
[2] Testi adottati, P7_TA(2012)0503.

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-7 ta' Frar 2013 dwar it-22 sessjoni tal-Kunsill tad-Drittijiet tal-Bniedem tan-Nazzjonijiet Uniti[1],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-16 ta' Frar 2012 dwar il-pożizzjoni tal-Parlament fuq id-19-il Sessjoni tal-Kunsill tad-Drittijiet Umani tan-NU[2],

– wara li kkunsidra r-Rapport Annwali dwar il-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni mir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni Ewropea għall-Affarijiet Esteri u l-Politika ta' Sigurtà lill-Parlament Ewropew, approvat mill-Kunsill fl-4 ta' Ottubru 2012,

– wara li kkunsidra l-Artikolu 48 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

– wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat dwar l-Affarijiet Barranin u l-opinjonijiet tal-Kumitat dwar l-Iżvilupp u l-Kumitat dwar id-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn is-Sessi (A7-0325/2013),

A. billi s-Saħel huwa wieħed mill-ifqar reġjuni tad-dinja, li jħabbat wiċċu ma' problemi gravi rigward id-drittijiet tal-bniedem, l-istat tad-dritt, is-sigurtà u l-kunflitt armat kif ukoll l-iżvilupp ekonomiku u soċjali; billi l-faqar estrem fir-reġjun huwa rifless fl-Indiċi tal-Iżvilupp tal-Bniedem tan-Nazzjonijiet Uniti għall-2012, li jikklassifika n-Niġer (fil-186 post), iċ-Ċad (fil-184 post), il-Burkina Faso (fil-183 post) u l-Mali (fil-182 post) fost is-sitt pajjiżi l-anqas żviluppati tad-dinja;

B. billi waħda mill-karatteristiċi li jiddefinixxu r-reġjun, iġġenerata l-aktar minn instabilità politika, faqar u fruntieri mhux siguri, hija l-effett konsegwenzjali, li jikkawża b'mod inerenti sfidi kondiviżi tad-drittijiet tal-bniedem fis-Saħel kollu; billi din il-karatteristika tispjega l-ħtieġa għal approċċ ikkoordinat tajjeb u olistiku lejn ir-reġjun ekoġeografiku kollu tas-Saħel;

C. billi l-ħolqien tad-demokrazija, paċi u governanza tajba huma sfida kruċjali għall-istati tas-Saħel; billi jeħtieġ li dawn l-Istati jibdew proċess ta' promozzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali, li jeqred għal kollox id-diskriminazzjoni kontra n-nisa u l-minoranzi u li jippromwovi l-edukazzjoni u r-rikonċiljazzjoni etnika;

D. billi l-ambitu ta' din ir-riżoluzzjoni jikkomprendi l-pajjiżi identifikati mill-Istrateġija għas-Saħel tal-UE, speċifikament il-Mawritanja, il-Mali, in-Niġer u l-partijiet rilevanti tal-Burkina Faso u ċ-Ċad; billi d-definizzjoni ġeografika u ekoloġika usa' tas-Saħel tibqa' wkoll kruċjali fir-rigward tal-isfidi kondiviżi tar-reġjun fil-qasam tad-drittijiet tal-bniedem li ġejjin minn kunflitt u diversi nuqqasijiet tas-sigurtà tal-bniedem, inkluża l-fraġilità tal-Istat; billi dan ir-rapport se jiddiskuti wkoll is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fit-territorju mhux awtonomu tas-Saħara tal-Punent u l-kampijiet ta' Tindouf;

E. billi r-rata ta' mortalità materna fil-Mali, li skont l-istimi tan-NU tilħaq l-1 100 mewta għal kull 100 000 tarbija mwielda ħajja, hija l-ogħla fid-dinja; billi r-Rapport tal-Iżvilupp tal-Bniedem tal-2013 tan-NU jsemmi lin-Niġer u lill-Mali bħala każijiet b'rati partikolarment għolja ta' mortalità infantili taħt il-ħames snin, li jilħqu 'l fuq minn 200 mewta għal kull

[1] Testi adottati, P7_TA(2013)0055.
[2] Testi adottati, P7_TA(2012)0058.

1 000 tarbija mwielda ħajja u fejn l-ommijiet ma ngħataw ebda tip ta' edukazzjoni; billi l-istimi tal-Bank Dinji rigward ir-rati ta' iskrizzjoni fl-iskola primarja għan-Niġer u għall-Mali huma fost l-agħar fid-dinja, bi 62% u 63 % rispettivament; billi l-istimi tan-NU jindikaw li madwar 18-il miljun persuna kienu affettwati mill-kriżi ta' ikel u nutrizzjoni qawwija tal-2012 fis-Saħel u fl-Afrika tal-Punent; billi l-istimi tal-Kummissjoni juru li fl-2013, 10.3 miljun persuna fir-reġjun għadhom qegħdin jiffaċċjaw insigurtà tal-ikel, li minnhom 4.2 miljun huma Maljani, b'1.4 miljun tifel u tifla taħt il-ħames snin jinsabu f'riskju ta' malnutrizzjoni severa u bi 3.1 miljun oħra jinsabu f'riskju moderat ta' malnutrizzjoni severa; billi l-Kummissjoni kienet strumentali fl-istabbiliment tal-Alliance Globale pour l'Initiative Resilience fis-Saħel (AGIR-Sahel) u impenjat EUR 517 miljun f'għajnuna umanitarja u f'għajnuna għall-iżvilupp għall-2012-2013;

F. billi parti mill-popolazzjoni ta' dawn il-pajjiżi m'għandhiex aċċess għall-kuri u ssofri minn bosta mard endemiku bħall-kolera, il-meninġite, il-ħożba u l-HIV-AIDS; billi n-numru ta' mwiet kawża tal-HIV-AIDS huwa għoli, bi 11 000 persuna fis-sena fiċ-Ċad, 7 100 mewta fis-sena fil-Burkina Faso, 4 400 mewta fis-sena fil-Mali u 4 300 mewta fis-sena fin-Niġer;

G. billi l-Istati tas-Saħel huma rikki fir-riżorsi naturali b'mod partikolari ż-żejt, id-deheb, u l-uranju iżda li l-introjtu minn din l-estrazzjoni ma jiġix introdott mill-ġdid fl-ekonomija lokali b'mod suffiċjenti li jippermetti l-iżvilupp tal-Istati;

H billi l-gwerer ċivili u l-kunflitti etniċi jwasslu għall-ispustament tal-popolazzjoni u s-sistemazzjoni tal-kampijiet tar-rifuġjati bħal dawk ta' Mentao (Burkina Faso), Mangaize (Niġer), M'Bera (Mawritanja) jew Breijing (Ċad); billi l-kundizzjonijiet tal-għajxien u tal-iġjene ta' dawn il-kampijiet huma ta' min jistmerrhom;

I. billi fl-aħħar għoxrin sena l-elezzjonijiet fil-Mali saru fuq bażi regolari, u billi qabel il-kolp ta' stat dan il-pajjiż kien meqjus bħala eżempju relattivament ta' suċċess għad-demokrazija fl-Afrika;

J. billi l-kriżi fil-Mali għandha diversi aspetti u ma tistax titqies biss bħala kunflitt etniku; billi madankollu t-tgħaddib tat-Twareg u l-aspirazzjoni għal indipendenza jew awtonomija akbar għall-Mali tat-Tramuntana ġew sfruttati mill-gruppi ġiħadisti armati li fil-bidu tal-2012 alleaw ruħhom ma', u sussegwentement ħadu post il-Moviment Nazzjonali għall-Ħelsien tal-Ażawad (MNLA) fl-irvell tagħhom; billi dawn il-gruppi, partikolarment Ansar Dine, Al-Qaeda fil-Magreb Iżlamiku (AQIM) u l-Moviment għat-Twaħħid u l-Ġiħad fl-Afrika tal-Punent (MUJAO), komplew jieħdu vantaġġ mill-instabilità li nqalgħet mill-kolp ta' stat sussegwenti f'Bamako, kif ukoll mill-instabilità reġjonali usa', u ġew aggravati mill-ħażna ta' armamenti mhux ikkontrollata fil-Libja; billi t-theddid eżistenzjali imminenti għall-Istat tal-Mali stess, flimkien mal-ksur sistematiku tad-drittijiet tal-bniedem fit-Tramuntana, aċċeleraw l-intervent tal-forzi armati ta' Franza, tal-Afrika u tan-NU bil-għan li jitwaqqfu l-atroċitajiet u l-ksur tad-drittijiet tal-bniedem mill-gruppi terroristiċi, u li jerġgħu jiġu stabbiliti d-demokrazija, l-istat tad-dritt, l-awtorità tal-Istat tal-Mali, u l-istabbiliment mill-ġdid tar-rispett tad-drittijiet tal-bniedem; billi l-ftehim preliminari tal-paċi ġie ffirmat fit-18 ta' Ġunju 2013 bejn il-Gvern tal-Mali u l-forzi ribelli; billi s-sitwazzjoni fil-Mali teħtieġ rispons li jmur lil hinn mill-indirizzar tat-theddidiet għas-sigurtà, inkluż impenn fit-tul u azzjoni deċiżiva min-naħa tal-komunità internazzjonali ħalli jiġu ttrattati l-isfidi politiċi, ta' governanza, ta' żvilupp u umanitarji li

fanndu għeruqhom fil-fond;

K. billi l-preżenza ta' gruppi terroristiċi fis-Saħel twassal għal instabilità u insigurtà gravi fir-reġjun, minħabba teħid ta' ostaġġi u attakki vjolenti; billi s-Saħel huwa żona ta' tranżitu għat-traffikar tad-droga minn gruppi kriminali tal-Amerika Latina, u billi t-traffikanti tad-droga spiss ikollhom konnessjoni mal-gruppi terroristiċi li jiżguraw is-sigurtà tat-tranżitu; billi l-preżenza ta' dawn it-traffikanti hija sors ta' instabilità kemm għas-Saħel kif ukoll għall-Unjoni Ewropea li ħafna drabi hija d-destinazzjoni finali ta' dan it-traffikar;

L. billi l-gvernijiet tar-reġjun tas-Saħel jeħtieġu li jinvolvu lill-popli kkonċernati sabiex isibu soluzzjoni sostenibbli fit-tul għall-kriżi; billi, partikolarment, il-parteċipazzjoni tan-nisa fir-riżoluzzjoni tal-kriżi fis-Saħel hija kundizzjoni neċessarja għall-kisba ta' stabilità fit-tul; billi l-ġlieda kontra l-impunità, inkluż għall-vjolenza bbażata fuq il-ġeneru matul il-kunflitt, hija fundamentali għall-istabilità tar-reġjun u l-bini ta' paċi dejjiema;

M. billi l-UE tat dejjem aktar kas tas-Saħel, kif enfasizzat mill-adozzjoni tal-Istrateġija għas-sigurtà u l-iżvilupp fis-Saħel tal-UE fl-2011, it-tnedija tal-Politika ta' Sigurtà u ta' Difiża Komuni tal-UE (PSDK) u tal-missjoni tat-Tisħiħ tal-Kapaċitajiet tal-UE (EUCAP Sahel/Niger) f'Lulju 2012 u l-Missjoni ta' Taħriġ PSDK UE (EUTM) fil-Mali fi Frar 2013, u n-nomina ta' RSUE għas-Saħel; billi l-mandat tar-RSUE l-ġdid, adottat fit-18 ta' Marzu 2013, jinkludi komponent qawwi tad-drittijiet tal-bniedem;

N. billi l-problemi kumplessi u interdipendenti jeħtieġu approċċ komprensiv u koordinat li jagħmel użu minn firxa sħiħa ta' strumenti u politiki tal-UE, li jorbot l-objettivi tal-UE dwar il-ġestjoni tal-kriżijiet, is-settur tas-sigurtà, il-kooperazzjoni għall-iżvilupp u l-ekosostenibilità mal-isforzi tal-UE fl-oqsma tad-drittijiet tal-bniedem, tas-sostenn għad-demokrazija u tal-istat tad-dritt; billi strateġija komprensiva għar-reġjun għandha tikkomprendi koordinament effikaċi permezz tal-VP/RGħ fost Kummissarji rilevanti, bħall-Kummissarju għall-Iżvilupp u l-Għajnuna Umanitarja, is-SEAE, ir-RSUE, inkluż ir-Rappreżentanti Speċjali għad-Drittijiet tal-Bniedem u s-Saħel, u l-Koordinatur tal-UE għall-Ġlieda Kontra t-Terroriżmu, kif ukoll l-Istati Membri; billi soluzzjoni effettiva għall-kriżi attwali għandha tikkomprendi politiki ekonomiċi u soċjali li jimmiraw li jtejbu l-istandard ta' għajxien tal-popolazzjoni;

O. billi l-politiki tal-UE għandhom jikkonċentraw partikolarment fuq l-iżvilupp rurali u l-agrikoltura, sabiex jiżguraw is-sigurtà tal-ikel bħala kontribut għall-iżvilupp soċjoekonomiku fit-tul fl-Afrika sub-Saħarjana; billi l-Kummissjoni, fi sħubija mal-Uffiċċju tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Koordinament tal-Affarijiet Umanitarji (UNOCHA), il-Fond ta' Emerġenza tan-Nazzjonijiet Uniti (UNICEF), in-Nazzjonijiet Uniti, il-Kummissarju Għoli għar-Rifuġjati tan-Nazzjonijiet Uniti (UNHCR) u l-Programm Dinji tal-Ikel (WFP), fost l-oħrajn, nedew l-inizjattiva AGIR-Sahel, li għandha l-għan li żżid l-kooperazzjoni interorganizzattiva bħala parti mill-Approċċ Komprensiv tal-UE fl-indirizzar tal-kriżi tal-ikel fis-Saħel; billi s-sħab identifikaw investiment minimu ta' EUR 750 miljun bħala tali li jipprovdi xibka ta' sigurtà soċjali għall-protezzjoni tal-iktar vulnerabbli jekk u meta n-nixfa terġa' tolqot fil-futur;

P. billi l-ksur tad-drittijiet tal-bniedem u l-kriżi politika, ambjentali, tal-iżvilupp u umanitarja fir-reġjun tas-Saħel jolqtu b'mod partikolari lin-nisa li spiss huma suġġetti għal diskriminazzjonijiet, nuqqas ta' sigurtà enormi fil-livell fiżiku u dak uman, faqar kroniku u

emarġinazzjoni; billi l-parità tal-ġeneru, l-emanċipazzjoni politika u ekonomika tan-nisa, il-promozzjoni tal-parità tal-ġeneru u l-ħarsien tad-drittijiet tan-nisa huma essenzjali għat-tnaqqis tal-faqar u sabiex jinkoraġġixxu l-iżvilupp sostenibbli; billi ambjent soċjali dejjem aktar restrittiv qed jillimita l-mobilità u l-produttività tan-nisa u, fl-aħħar mill-aħħar, il-kapaċitajiet tagħhom li jiffunzjonaw bħala mexxejja u difensuri effikaċi tad-drittijiet tan-nisa; billi l-parti l-kbira tal-bdiewa fuq skala żgħira fir-reġjun tas-Saħel huma nisa, iżda minkejja dan huma ppenalizzati fejn jidħlu drittijiet għal fond ; billi dan in-nuqqas ta' pussess ta' fond jikkontribwixxi għall-faqar fost in-nisa; billi l-istudji juru li jekk in-nisa jingħataw edukazzjoni u jistgħu jaqalgħu u jamministraw paga, dan ikollu għadd ta' riżultati pożittivi, pereżempju: isir tnaqqis fil-mortalità materna u infantili, titjib fis-saħħa u n-nutrizzjoni tal-omm u tat-tfal, żieda fil-produttività agrikola, mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, tnaqqis fiż-żieda tal-popolazzjoni, espansjoni tal-ekonomiji u tkissir taċ-ċikli tal-faqar[1];

Q. billi waqt is-Summit ta' Londra li sar f'Lulju 2012 dwar l-Ippjanar tal-Familja, aktar minn 100 gvern, aġenzija internazzjonali u NGO flimkien stabbilixxew l-għan li jinvestu USD 4 biljun aktar sal-2020, dan biex jiżdied b'120 miljun in-numru ta' nisa li jużaw il-kontraċezzjoni fl-ifqar 69 pajjiż fid-dinja, fosthom l-istati tas-Saħel; billi din iċ-ċifra għandha tiżdied maċ-ċifra attwali ta' USD 10 biljun;

R. billi l-pajjiżi tas-Saħel huma firmatarji tal-Ftehim ta' Cotonou; billi s-sħubija mal-Unjoni Ewropea hi msejsa fuq dispożizzjonijiet maqbula b'mod reċiproku dwar id-drittijiet tal-bniedem u ta' governanza tajba u tinvolvi għajnuna għall-iżvilupp, governanza tajba, il-promozzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u tal-għajnuna umanitarja;

S. billi l-kooperazzjoni tal-UE mal-Unjoni Afrikana (UA), mal-Komunità Ekonomika tal-Istati tal-Afrika tal-Punent (ECOWAS), mal-Unjoni tal-Magreb Għarbi, mal-istituzzjonijiet reġjonali tad-drittijiet tal-bniedem u mal-entitajiet tan-NU marbuta mad-drittijiet tal-bniedem u mal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, tibqa' rekwiżit preliminari biex ikunu jistgħu jitressqu argumenti produttivi favur il-protezzjoni u l-promozzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fis-Saħel;

T. billi fl-14 ta' Ġunju 2013, is-Segretarju Ġenerali tan-NU ppropona fir-rapport tiegħu lill-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU, l-adozzjoni ta' strateġija integrata għas-Saħel li tkun mibnija fuq tliet għanijiet strateġiċi, b'mod partikolari bit-tisħiħ ta' governanza inklużiva u effikaċi fir-reġjun, il-bini ta' mekkaniżmi ta' sigurtà nazzjonali u reġjonali li jkunu kapaċi li jindirizzaw it-theddid transkonfinali u l-integrazzjoni ta' pjanijiet umanitarji u ta' żvilupp u interventi sabiex tinbena riżiljenza fit-tul;

U. billi l-waqfien mill-ġlied fis-Saħara tal-Punent bejn il-Gvern Marokkin u l-Front Polisario ilu fis-seħħ mill-1991; billi n-NU jqisu s-Saħara tal-Punent bħala territorju mhux awtonomu; billi r-Repubblika Għarbija Demokratika tas-Saħara hija membru sħiħ tal-UA u attwalment rikonoxxuta minn aktar minn 35 Stat tan-NU, iżda mhux min-NU b'mod kollettiv u lanqas minn xi Stat Membru ieħor tal-UE; billi l-Marokk għandu obbligi ġuridiċi li jagħti rendikont tal-eżerċizzju tiegħu tal-forza amministrattiva de facto fuq it-

[1] Isobel Coleman, 'The global glass ceiling: why empowering women is good for business', f'*Foreign Affairs*, Vol. 89, Mejju/Ġunju 2010, pp. 13-20; Il-Fond għall-Popolazzjoni tan-NU, 'State of world population 2009 – Facing a changing world: women, population and climate'.

territorju u l-poplu tas-Saħara tal-Punent; billi n-NU, taħt il-patroċinju tal-Kunsill tas-Sigurtà, jagħmluha ta' medjatur sabiex tinstab soluzzjoni għall-kunflitt; billi madankollu, skont is-Segretarju Ġenerali tan-NU, ma sar l-ebda progress dwar il-kwistjonijiet fundamentali tal-istatus futur tat-territorju; billi r-referendum dwar l-istatus tas-Saħara tal-Punent, li ntlaħaq qbil fuqu, fil-prinċipju, fl-1988, għadu ma sarx;

V. billi l-Marokk iffirma u rratifika diversi trattati dwar drittijiet internazzjonali u tal-bniedem bħall-Konvenzjoni Internazzjonali għall-Ħarsien tal-Persuni Kollha Kontra l-Għajbien Furzat, il-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ċivili u Politiċi (ICCPR), il-Konvenzjoni Kontra t-Tortura (CAT), il-Konvenzjoni dwar l-Eliminazzjoni ta' Kull Forma ta' Diskriminazzjoni kontra n-Nisa, id-Dikjarazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Protezzjoni tad-Difensuri tad-Drittijiet tal-Bniedem (UNPHRD);

W. billi r-riżoluzzjonijiet 1754(2007), 1783(2007), 1871(2009), 1920(2010), 1979(2011), 2044(2012) u 2099(2013) tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU stiednu lill-Istati ġirien jikkooperaw bis-sħiħ man-Nazzjonijiet Uniti u bejniethom biex isaħħu l-impenn tagħhom biex jintemm l-istall attwali u jsir progress lejn soluzzjoni politika;

X. billi l-kampijiet tar-rifuġjati viċin Tindouf fl-Alġerija, li nħolqu għall-ewwel darba sebgħa u tletin sena ilu, għadhom fit-tieni post fost il-kampijiet li l-aktar ilhom jintużaw fid-dinja; billi l-istall politiku jippreklludi kull prospettiva realistika taż-żarmar tagħhom, jew ir-risistemazzjoni jew ir-rimpatriju tal-abitanti tagħhom fil-futur qrib;

Y. billi kemm il-Gvern Marokkin kif ukoll il-Front Polisario ġew akkużati bi ksur tad-drittijiet tal-bniedem; billi l-Missjoni tan-NU għar-Referendum fis-Saħara tal-Punent (MINURSO) ma tinkludix dimensjoni tad-drittijiet tal-bniedem fil-mandat tagħha, u ma toffri l-ebda mekkaniżmu ta' rapportar tal-allegat ksur tad-drittijiet tal-bniedem; billi r-riżoluzzjoni Nru 2099 tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU tal-25 ta' April 2013 estendiet il-mandat tal-MINURSO; billi r-rapport tas-Segretarju Ġenerali tat-8 ta' April 2013 jiddedika tliet faċċati għall-kwistjoni tad-drittijiet tal-bniedem; billi l-Kunsill ta' Sigurtà tan-NU u l-Istati Membri tal-UE fil-Kunsill tas-Sigurtà naqsu milli jappoġġaw proposta tal-Istati Uniti li l-MINURSO tingħata mandat tad-drittijiet tal-bniedem, li wassal għal dimostrazzjonijiet popolari fis-Saħara tal-Punent;

Kunsiderazzjonijiet ġenerali

1. Jesprimi t-tħassib kbir tiegħu dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fir-reġjun tas-Saħel, li ġiet aggravata minn bosta kriżijiet fl-isferi politiċi, soċjali, ekonomiċi u ekoloġiċi; jenfasizza li l-isfidi li jkunu mħabbla sew jeħtieġu reazzjoni politika integrata u komprensiva u soluzzjoni politika li tinkludi l-partijiet differenti tal-kunflitt;

2. Jinnota li s-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fis-Saħel kisbet prominenza internazzjonali akbar bħala konsegwenza tal-kunflitt armat fil-Mali u l-intervent tal-forzi armati Franċiżi, Afrikani u tan-NU; jirrikonoxxi li dan il-kunflitt ħoloq problemi speċifiċi f'dan il-pajjiż, kif anke ħarrax l-isfidi strutturali diġà preżenti fil-Mali u bnadi oħra fir-reġjun bħal fil-Libja; jenfasizza, madankollu, li l-preokkupazzjonijiet immedjati dwar il-Mali ma għandhomx ineħħu l-attenzjoni mill-problemi kroniċi u penetranti li jħallu impatt gravi fuq id-drittijiet tal-bniedem fil-bqija tas-Saħel, partikolarment, il-kriminalità organizzata, l-iskjavitù u t-traffikar tal-bnedmin, it-traffikar tal-armi u tad-drogi, l-

estremiżmu u r-radikalizzazzjoni ġiħadisti, il-governanza fraġli u l-korruzzjoni istituzzjonali kif ukoll il-faqar sistemiku u li jdgħajjef, is-suldati tfal u d-diskriminazzjonijiet kontra n-nisa;

3. Jinnota li l-porożità tal-fruntieri hija karatteristika speċifika tal-pajjiżi tar-reġjun; jenfasizza li d-deterjorament tas-sitwazzjoni fis-Saħel hija konnessa mill-qrib mad-dħul massiv ta' armi wara l-gwerra fil-Libja fil-Mali tat-Tramuntana filwaqt li r-ribelli Libjani spiċċaw b'mod sistematiku mingħajr armi fil-fruntieri ta' pajjiżi oħra tar-reġjun; itenni l-appell tiegħu għal regolamentazzjoni u kontroll stretti tal-bejgħ tal-armi sabiex jiġi evitat li l-Istati Membri jżidu l-kunflitti;

4. Japprezza l-attenzjoni dejjem akbar mogħtija lid-drittijiet tal-bniedem fil-politika tal-UE; jinnota li n-NU żviluppaw strateġija komprensiva dwar is-Saħel b'dimensjoni qawwija tad-drittijiet tal-bniedem; ifakkar li l-UE u l-pajjiżi tas-Saħel, bħala firmatarji tal-Ftehim ta' Cotonou, assumew obbligi reċiproċi biex jipproteġu d-drittijiet tal-bniedem u l-prinċipji demokratiċi, abbażi tal-istat tad-dritt u l-governanza trasparenti u responsabbli; ifakkar li l-Istati tas-Saħel jagħmlu parti mill-biċċa l-kbira tat-trattati internazzjonali li jipproteġu d-drittijiet tal-bniedem, id-drittijiet tan-nisa u d-drittijiet tat-tfal;

5. Jenfasizza r-rwol importanti tal-UE, bħala l-akbar donatur ta' għajnuna tad-dinja, fl-indirizzar tal-isfidi ta' żvilupp iffaċċjati mir-reġjun tas-Saħel; jisħaq fuq l-importanza tal-impenn minn atturi internazzjonali oħra, fi sforzi bħall-qerda tal-faqar u l-ġuħ, il-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn is-sessi u t-tnaqqis tar-rati tal-mortalità infantili, skont l-Għanijiet ta' Żvilupp tal-Millennju;

Drittijiet tal-bniedem f'sitwazzjonijiet ta' kunflitt armat

6. Iqis bħala partikolarment urġenti s-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fil-Mali, b'rapporti ta' ksur gravi tad-drittijiet tal-bniedem fil-Mali tat-Tramuntana min-naħa ta' gruppi tat-Twareg kif ukoll ġiħadisti armati; jinnota li fost l-allegati delitti nsibu l-istupru tal-massa, it-tortura, il-mutilazzjoni u t-trattament krudili, inklużi l-amputazzjonijiet u s-swat fil-pubbliku, it-tħaġġir fil-pubbliku għal allegati adulterji, il-vjolenza abbażi tal-etnija, it-tentattiv ta' tindif etniku, l-eżekuzzjonijiet extraġudizzjarji u sommarji ta' priġunieri, il-massakru tas-suldati mill-Mali, l-arresti u d-detenzjoni illegali, u l-qtugħ ta' sentenzi mingħajr smigħ xieraq, żwiġijiet u skjavitù sesswali furzati, attakki volontarji lejn oġġetti kulturali u l-qerda u s-sakkeġġ ta' proprjetà; jinsab imħasseb tassew dwar it-tendenzi l-ġodda fit-tekniki terroristiċi u kriminali, bħal attakki suwiċidi bil-bombi, ħtif u teħid ta' ostaġġi u l-użu ta' tfal bħala tarka umana; jinnota li, minn Jannar 2013, ġie rapportat bosta drabi ksur tad-drittijiet tal-bniedem min-naħa ta' elementi tal-forzi tas-sigurtà tal-Mali u, sa ċertu punt, tal-gruppi ta' viġilanti, kontra ġiħadisti suspetti u dawk li l-perċezzjoni dwarhom hi li kkooperaw mal-gruppi ribelli; jinnota li ħafna minn dawk immirati ġejjin minn komunitajiet tat-Twareg, Għarab u tal-Peuhl, u li l-armata ta' spiss ġiet akkużata b'rappreżalji bbażati fuq l-etnija; jesprimi tħassib serju li l-allegati vjolazzjonijiet inkludew tortura u trattament inuman, għajbien furzat, u eżekuzzjonijiet extraġudizzjarji u sommarji kemm ta' priġunieri kif ukoll ta' ċivili; jesprimi aktar tħassib dwar rapporti fil-Mali tan-Nofsinhar ta' qtil, tortura u għajbien mill-militari ta' membri tal-forzi tas-sigurtà leali għar-reġim Touré ta' qabel il-kolp ta' stat; jinnota barra minn hekk, bi preokkupazzjoni serja r-rapporti ta' mini tal-art fil-qtil u l-feriment ta' ċivili Maljani,

inkluż it-tfal; jitlob lill-ġellieda kollha jżommu lura milli jużaw mini tal-art, u biex jaħdmu ma' atturi reġjonali u internazzjonali fil-pront u b'mod effettiv għall-iżgurar tat-tneħħija totali ta' dawn l-armamenti;

7. Jilqa' l-iffirmar tal-ftehim preliminari għall-elezzjoni presidenzjali u għat-taħdidiet inklużivi tal-paċi fil-Mali tat-18 ta' Ġunju 2013 bejn l-awtoritajiet tal-Mali u l-gruppi armati mhux terroristiċi tal-Mali tat-Tramuntana u b'mod partikolari, l-impenn tal-partijiet firmatarji kollha biex jintemmu l-atti kollha ta' ksur tad-drittijiet tal-bniedem taħt kwalunkwe forma; jilqa' b'sodisfazzjon l-impenn tagħhom għall-unità, id-djalogu u r-ristabbiliment tal-ordni kostituzzjonali; jirrikonoxxi madankollu li dan huwa ftehim preliminari li għandu jiġi segwit minn azzjoni miż-żewġ naħat biex il-kunflitt jintemm b'mod definittiv; iħeġġeġ lill-awtoritajiet tal-Mali u lis-sħab internazzjonali tagħhom jagħtu attenzjoni partikolari lill-mudelli l-ġodda ta' ksur tad-drittijiet tal-bniedem, b'mod partikolari r-rappreżalji bbażati fuq l-etnija, li nibtu mill-irkupru ta' ċerti partijiet tal-Mali tat-Tramuntana, u jistgħu jikkostitwixxu ostaklu serju għall-konsolidament tal-paċi u għar-rikonċiljazzjoni jekk ma jiġux indirizzati kif suppost; jilqa' favorevolment, f'dan il-kuntest, l-istabbiliment min-naħa tal-Gvern tal-Mali tal-unitajiet ta' monitoraġġ tal-operazzjonijiet militari tal-armata skjerata fit-Tramuntana tal-pajjiż u t-tnedija ta' investigazzjonijiet dwar l-allegazzjonijiet ta' ksur tad-drittijiet tal-bniedem kommessi minn ċerti elementi tal-forzi armati tal-Mali; jistieden lill-forzi armati juru professjonalità hekk kif jikkonsolidaw lilhom infushom f'żoni preċedentement okkupati mir-ribelli; jistieden madankollu lill-Gvern tal-Mali jirdoppja l-isforzi tiegħu biex jiffaċilita r-rappurtar ta' abbużi kemm fl-operazzjonijiet attwali tagħhom kif ukoll fi kwalunkwe offensiva futura, inkluż permezz ta' appoġġ lill-Kummissjoni Nazzjonali tad-Drittijiet tal-Bniedem, u jirrispetta s-smigħ ġust huwa u jinterroga lill-militanti suspetti; itenni l-kundanna tiegħu tal-atroċitajiet kommessi rrappurtati kontra l-popolazzjoni ċivili, il-priġunieri u s-suldati; ifakkar li l-Prosekutur tal-Qorti Kriminali Internazzjonali (QKI) iddeċieda li kien hemm bażi raġonevoli biex wieħed jemmen li l-atroċitajiet li saru waqt il-kunflitt fil-Mali huma delitti tal-gwerra ; jemmen barra minn hekk li ċerti atroċitajiet jikkostitwixxu delitti kontra l-umanità;

8. Jinnota bi tħassib serju li raġuni ulterjuri għaż-żieda fid-destabbilizzazzjoni fil-Mali hija l-livell dejjem akbar ta' korruzzjoni, li jħalli lill-popolazzjoni tat-Tramuntana, bħat-Twareg, is-Songhai, l-Għarab u oħrajn 'il barra mill-kamp ta' azzjoni tal-għajnuna internazzjonali; jenfasizza li wieħed mill-aktar effetti perikolużi tal-korruzzjoni huwa l-ħolqien ta' separazzjoni kulturali u etnika bejn il-Mali tat-Tramuntana u dak tan-Nofsinhar;

9. Jinnota, bi tħassib gravi, l-istimi tal-UNHCR li juru kważi 300 000 persuna spostata internament fil-Mali (IDPs), apparti 'l fuq minn 175 000 rifuġjat fil-viċinanzi bħall-Burkina Faso, in-Niġer, il-Mawritanja, u sa ċertu punt l-Alġerija; jappella għal azzjoni immedjata f'dawk il-kampijiet tar-rifuġjati u f'dawk il-partijiet tal-Mali tat-Tramuntana li, skont ir-rapporti, qegħdin isofru minn kolera, insigurtà alimentari estrema u livelli allarmanti ta' mortalità infantili, li jaqbżu ferm iċ-ċifri għar-reġjun kollu, bħala riżultat ta' nutrizzjoni ħażina u nuqqas ta' aċċess għal ilma sikur u għal kura tas-saħħa; jappella lid-donaturi internazzjonali jirrispettaw l-impenji finanzjarji tagħhom b'mod urġenti u jiġbru mingħajr dewmien il-USD 290 miljun li baqa' biex jippermettu lill-UNHCR iwaqqaf il-kriżi qawwija tal-ġuħ li bħalissa tmiss lil 3.4 miljun persuna mill-Mali; jisħaq fuq l-importanza li tiġi żgurata s-sikurezza tar-rifuġjati u tal-IDPs u li jiġi ffaċilitat ir-ritorn

b'mod ordnat tagħhom fil-komunitajiet minn fejn ikunu ġew bħala element fundamentali ta' rikonċiljazzjoni nazzjonali;

10. Jiġbed l-attenzjoni lejn it-tbatija tan-nisa fil-kunflitt reċenti fil-Mali; jikkundanna speċifikament bħala delitt tal-gwerra l-użu tas-sekwestru u tal-istupru bħala armi tal-gwerra; jistenna li l-UE u s-sħab internazzjonali l-oħra tal-Mali jikkooperaw mill-qrib mal-awtoritajiet tal-Mali bil-għan li jottemperaw mal-impenji inerenti fir-riżoluzzjonijiet 1325 u 1820 tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU u fl-Approċċ Komprensiv tal-UE; jiġbed l-attenzjoni fuq l-importanza tal-istabbiliment ta' mekkaniżmi ta' ġustizzja tranżitorji biex tintemm l-impunità għall-awturi ta' vjolenza bbażata fuq il-ġeneru;

11. Iħeġġeġ lill-UE u lill-pajjiżi tas-Saħel biex jimplimentaw bis-sħiħ ir-riżoluzzjonijiet li ġejjin tal-Kunsill ta' Sigurà tan-NU: ir-riżoluzzjoni 1325 dwar in-nisa, il-paċi u s-sigurtà, li titlob il-parteċipazzjoni tan-nisa fl-aspetti kollha u fil-livelli kollha tar-riżoluzzjoni tal-kunflitti, ir-riżoluzzjoni 1820 dwar il-vjolenza sesswali f'sitwazzjonijiet ta' kunflitt u ta' wara l-kunflitt, u r-riżoluzzjonijiet 1888, 1889 u 1960 sussegwenti li jibnu fuq ir-riżoluzzjonijiet msemmija qabel; jitlob, għalhekk, li tiġi enfasizzata u garantita l-parteċipazzjoni tan-nisa fil-proċessi tal-paċi u li tiġi rikonoxxuta l-ħtieġa ta' inkorporazzjoni tat-trattament ugwali bejn is-sessi fil-prevenzjoni ta' kunflitti, l-operazzjonijiet taż-żamma tal-paċi, l-għajnuna umanitarja u r-rikostruzzjoni ta' wara l-kunflitti; jiddeplora t-tbatija estrema imposta fuq in-nisa minħabba s-sempliċi fatt li huma nisa fil-pajjiżi fejn hemm il-gwerra; isostni li azzjoni ta' dan it-tip, inkluż l-istupru ta' bniet minn suldati, il-prostituzzjoni furzata, it-tqala furzata tan-nisa, l-iskjavitù sesswali, l-istupru u l-fastidju sesswali, u l-ħtif konsenswali (permezz ta' seduzzjoni), huma delitti li m'għandhomx jiġu injorati; jafferma li l-UE għandha tittratta dawn bħala problemi fundamentali li għandhom jiġu kkunsidrati; jenfasizza l-fatt li l-garanzija ta' aċċess għall-abort għan-nisa u l-bniet li huma vittmi ta' vjolenzi f'kunflitti armati hija indispensabbli;

12 Jinnota li n-nisa spiss jiġu diskriminati fir-rigward tar-rikonoxximent tal-ġlieda tagħhom favur il-paċi; ifakkar li, meta n-nisa jkunu involuti b'mod regolari fil-proċess ta' riżoluzzjoni tal-kunflitti u ta' konsolidament tal-paċi, huma jiżvolġu rwol fundamentali fin-negozjati tal-paċi, billi jwessgħu l-ambitu tar-rikostruzzjoni, tar-riabilitazzjoni u tal-konsolidament tal-paċi; jinkoraġġixxi, għaldaqstant, il-parteċipazzjoni tan-nisa fl-isforzi kollha ta' rikonċiljazzjoni nazzjonali, reġjonali u internazzjonali għall-Mali, speċjalment għat-Tramuntana tal-pajjiż; jitlob li l-pjanijiet ta' azzjoni nazzjonali tar-riżoluzzjoni 1325 tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU jkunu suġġetti għal analiżi regolari u li l-punti prijoritarji tagħhom jiġu aġġornati regolarment;

13. Jistmerr il-ksur gravi mwettaq kontra t-tfal fil-Mali, inkluż ir-reklutaġġ u l-użu li huma dokumentati tajjeb tas-suldati tfal min-naħa ta' kważi l-gruppi armati kollha attivi fit-Tramuntana, inklużi l-forzi tal-gvern; jenfasizza l-importanza li jiġu allokati biżżejjed riżorsi lill-kompiti ta' demobilizzazzjoni u riabilitazzjoni tas-suldati tfal; jilqa' għal dan il-għan, l-abbozz ta' ftehim li qiegħed jitfassal bejn il-Gvern tal-Mali u n-NU li jippermetti lis-suldati tfal involuti fil-gruppi armati biex jingħataw f'idejn ir-rappreżentanti tan-NU, u ifaħħar l-azzjonijiet tal-UNICEF għall-integrazzjoni mill-ġdid ta' dawn it-tfal; jesprimi tħassib serju dwar ir-riżultati tar-rapport l-iktar reċenti tan-NU dwar it-tfal u l-kunflitt armat, li jenfasizzaw kif in-natura u t-tattiki tal-kunflitt fil-Mali ħoloq theddid mingħajr preċedent għat-tfal; jikkundanna bil-qawwa kollha l-qtil u l-mankament ta' tfal, l-istupru u

l-vjolenza sesswali, iż-żwiġijiet furzati, is-sekwestri, l-attakki fuq l-iskejjel u l-isptarijiet, u r-restrizzjonijiet fuq l-aċċess tal-bniet għall-edukazzjoni, li ġraw matul il-kunflitt tal-Mali; jinnota li l-maġġoranza tal-iskejjel fit-Tramuntana għadhom ma reġgħux fetħu, u jħeġġeġ azzjoni immedjata li tippermettilhom li jagħmlu dan; jiġbed l-attenzjoni għall-każijiet ta' abbandun tat-tfal li jkunu twieldu kaġun ta' delitti ta' stupru fil-Mali tat-Tramuntana, li jirrappreżentaw tendenza preokkupanti u li jenħtieġ li tinstab soluzzjoni għaliha b'mod urġenti; barra minn hekk, jesprimi tħassib kbir dwar ir-rapporti ta' tfal li jinżammu detenuti ma' adulti, u jiġu interrogati mingħajr protezzjoni ġusta; jilqa', f'dan il-kuntest, l-għan tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU li jipprovdi protezzjoni speċifika għan-nisa u t-tfal milquta minn kunflitt armat;

14. Jistieden lill-Istati tas-Saħel jimpenjaw ruħhom f'politika ta' prevenzjoni u protezzjoni biex jiġi evitat li t-tfal jiddaħħlu ta' bilfors bħala suldati mill-gruppi armati; jistieden lil dawn l-Istati ma jirreklutawx tfal bħala suldati fl-armata regolari u jikkundannaw lil kull min ikun ħati ta' dan id-delitt tal-gwerra;

15. Jiddeplora t-tentattiv ta' qerda totali tal-patrimonju kulturali prezzjuż tal-Mali tat-Tramuntana, bil-gruppi armati jeqirdu s-santwarji antiki tas-Sufi u monumenti għeżież oħrajn f'Timbuktù u f'Gao, flimkien ma' kważi 4 200 manuskritt antik, maskri ċeremonjali etniċi ta' Dogon u djar kulturali (togunas) f'Douentza, u libreriji f'Kidal u bnadi oħra; iqis li l-profanazzjoni kulturali li saret fil-Mali tat-Tramuntana tikkostitwixxi delitt tal-gwerra; japprezza u jappella għas-sostenn tal-UE għall-Pjan ta' Azzjoni tal-UNESCO għar-Riabilitazzjoni tal-Patrimonju Kulturali u s-Salvagwardja tal-Manuskritti Antiki tal-Mali;

16. Jilqa' pożittivament l-operazzjoni tal-militari Franċiżi "Serval" imnedija fil-11 ta' Jannar 2013 u l-impenn tagħhom għas-sovranità, l-unità u l-integrità territorjali tal-Mali bħala l-ewwel pass lejn ir-rikostruzzjoni u d-demokratizzazzjoni tal-Mali; jilqa' pożittivament, sussegwentement, ir-riżoluzzjoni 2100 tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-Nazzjonijiet Uniti, adottata fil-25 ta' April 2013, u l-mira b'saħħitha lejn id-drittijiet tal-bniedem tagħhom, u l-istruzzjoni fil-mandat tal-Missjoni Multidimensjonali Integrata tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Istabbilizzazzjoni fil-Mali (MINUSMA) bil-għan li timmonitorja, tgħin fl-investigazzjonijiet u tirrapporta lill-Kunsill tas-Sigurtà dwar kull abbuż jew ksur tad-drittijiet tal-bniedem jew ksur tad-dritt umanitarju internazzjonali; jilqa' favorevolment l-integrazzjoni ta' komponent ta' taħriġ fil-Missjoni għat-Taħriġ tal-Unjoni Ewropea (EUTM) fil-Mali;

17. Jappoġġa l-Missjoni internazzjonali ta' appoġġ għall-Mali u l-MINUSMA, li tkompliet f'Lulju 2013, minflok il-Missjoni tal-EUCAP għas-Saħel; jilqa' l-proposta tas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti tal-14 ta' Ġunju 2013 li għandha l-għan li tistabbilixxi "strateġija integrata tan-Nazzjonijiet Uniti għas-Saħel", li għandha tindirizzaw l-aspetti kollha tal-kriżi: it-titjib tal-governanza, il-ġlieda kontra l-kriminalità (traffikar ta' droga, bnedmin, armi u sigaretti, ħasil ta' flus) u kontra t-terroriżmu, l-għajnuna umanitarja; jilqa', b'mod partikolari, l-objettivi ta' din l-istrateġija biex tinbena governanza komprensiva u effikaċi fir-reġjun kollu, u biex jintegraw il-pjanijiet u l-interventi umanitarji u ta' żvilupp biex jiżguraw ir-reżiljenza fit-tul

18. Jilqa' r-rwol importanti tal-Missjoni Internazzjonali ta' Appoġġ għall-Mali mmexxija mill-Afrika (AFISMA), li stabbiliet il-bażi għall-MINUSMA; jilqa' barra minn hekk il-

kontinġent Afrikan imdaqqas fi ħdan il-missjoni MINUSMA, u partikolarment id-deċiżjoni tal-UA li tibgħat osservaturi tad-drittijiet tal-bniedem inkorporata fiha; jittama li dawn iż-żewġ karatteristiċi jibqgħu bħala standard fl-operazzjonijiet Afrikani; jilqa' l-fatt li kemm l-awtoritajiet tal-Mali u l-gruppi armati wiegħdu fil-ftehim interim ta' paċi li jiffaċilitaw l-iskjerament tal-osservaturi; japprezza l-wasla tal-osservaturi f'Gao u f'Timbuktù u jittama li dalwaqt ikun possibbli li jiġu skjerati osservaturi f'Kidal, b'kunsiderazzjoni tal-importanza li jiġu investigati l-allegazzjonijiet ta' abbużi tad-drittijiet tal-bniedem fit-Tramuntana min-naħat kollha tal-kunflitt tal-Mali; japprezza barra minn hekk l-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea għal dawn l-osservaturi u l-isforz tagħha li tħarreġ u tiskjera osservaturi lokali u reġjonali tas-soċjetà ċivili addizzjonali permezz tal-Istrument Ewropew għad-Demokrazija u għad-Drittijiet tal-Bniedem; iħeġġeġ lill-UE tislet tagħlimiet minn din l-esperjenza u teżamina, abbażi tal-atturi tas-soċjetà ċivili tal-Mali nazzjonali u lokali, modi xierqa biex ikollha timijiet ta' esperti mħarrġa, li jkunu jistgħu jiġu skjerati malajr fil-post f'sitwazzjonijiet ta' urġenza bil-għan li jagħtu konsulenza professjonali, jekk neċessarju, lid-deċiżuri politiċi tal-UE;

19. Jiġbed l-attenzjoni lejn il-ħtieġa urġenti tat-tisħiħ tal-konformità mad-drittijiet tal-bniedem u n-normi tad-dritt umanitarju internazzjonali f'sitwazzjonijiet ta' kunflitt armat; jistieden lir-Rappreżentant Għoli jislet tagħlimiet mill-ġrajjiet traġiċi fil-Mali u kunflitti oħra reċenti biex janalizza l-linji gwida tal-UE dwar id-Dritt Umanitarju Internazzjonali, ifittex implimentazzjoni aktar effikaċi ta' dawk il-linji gwida, u jappoġġa l-inizjattiva li għaddejja tal-Kumitat Internazzjonali tas-Salib l-Aħmar u l-Gvern Svizzeru għar-riforma tal-qafas ta' governanza internazzjonali attwali dwar id-Dritt Umanitarju Internazzjonali;

20. Jilqa' pożittivament il-konklużjonijiet tal-Konferenza Internazzjonali tad-Donaturi "Together for a New Mali" li saret f'Mejju 2013; jisħaq li d-donaturi impenjaw irwieħhom li jagħtu EUR 3.25 biljun bħala donazzjoni lill-Mali fis-sentejn li ġejjin, bl-UE minn ta' quddiem bil-wegħda tagħha ta' EUR 520 miljun; ifaħħar il-Pjan tal-Gvern tal-Mali għall-Irkupru Sostenibbli tal-Mali (PRED); jilqa' l-attenzjoni partikolari mogħtija lill-iżgurar għat-trasparenza tal-kontijiet pubbliċi u dawk tal-industriji estrattivi; jappoġġa l-approvazzjoni tal-Gvern tal-Mali tal-abbozz ta' liġi kontra l-arrikkiment illeċitu, u jenfasizza l-importanza li jitwettaq l-impenn tal-Konferenza tad-Donaturi għal monitoraġġ bir-reqqa tal-applikazzjoni sistematika tal-liġi ladarba tiġi adottata; jiddispjaċih li l-konklużjonijiet tal-konferenza ma jirriflettux l-impenn iddikjarat tal-UE li jimxu lejn approċċ ibbażat fuq id-drittijiet fil-kooperazzjoni għall-iżvilupp; jistieden lill-UE u lis-sħab internazzjonali tagħha jimplimentaw l-impenji reċiproċi tagħhom bħala parti minn segwitu effikaċi u koordinat għall-konferenza; itenni l-bżonn ta' kollegament tal-għajnuna mar-riforma istituzzjonali u ma' żvilupp soċjali u politiku viżibbli; ifaħħar barra minn hekk l-involviment kostruttiv tal-atturi reġjonali; jitlob, wara li tqies il-livell tal-korruzzjoni mifruxa tal-awtoritajiet tal-Mali, li s-sigurtà u l-kontrolli neċessarji jiġu applikati sabiex l-ammonti mogħtija jkunu fil-fatt jistgħu jgħinu lill-popolazzjoni tal-Mali mill-aktar fis;

21. Itenni l-importanza tal-klawsola tal-UE tad-drittijiet tal-bniedem f'kull ftehim ma' pajjiżi terzi, inklużi dawk tar-reġjun tas-Saħel; iqis li l-klawsola hija waħda mill-aktar strumenti effiċjenti tal-UE li tista' twassal mhux biss għal żvilupp sostenibbli ta' pajjiżi l-anqas żviluppati iżda wkoll għal rispett u protezzjoni xierqa tad-drittijiet tal-bniedem f'dawk il-pajjiżi;

22. Iqis li l-ġlieda kontra l-impunità, l-għoti ta' rimedju għall-vittmi u l-prosekuzzjoni ta' kull min iwettaq ksur serju tad-drittijiet tal-bniedem, irrispettivament mill-affiljazzjoni u l-istatus, inkluż b'rabta mal-vjolenza abbażi tal-ġeneru fil-kunflitti, li hi affront għad-dinjità tan-nisa, bħala ċ-ċavetta għall-paċi dejjiema u għall-istabilità fil-Mali; jilqa' b'sodisfazzjon għalhekk ir-rinviju min-naħa tal-Gvern tal-Mali tas-sitwazzjoni lill-QKI u l-ftuħ ta' investigazzjonijiet formali min-naħa tal-Prosekutur tal-QKI, l-antiċipazzjoni ddikjarata mill-Gvern tal-Mali u l-gruppi ribelli, fl-Artikolu 18 tal-ftehim ta' paċi preliminari, ta' kummissjoni internazzjonali ta' inkjesta biex tinvestiga l-allegati delitti tal-gwerra, delitti kontra l-umanità u ksur serju ieħor tad-drittijiet tal-bniedem u ksur tad-dritt internazzjonali u umanitarju madwar il-Mali; jistieden lill-UE u lis-sħab internazzjonali tal-Mali jipprijotizzaw il-kwistjoni tal-impunità tul in-negozjati għall-paċi, biex jgħinu lill-gvern jkompli fil-kisba tal-objettiv tiegħu li jinvestiga u jtella' l-qorti lil dawk li jwettqu l-abbużi u biex jimplimentaw id-dispożizzjonijiet tal-ftehim ta' paċi interim u biex jiżguraw li dawk li kkommettew reati sesswali jitressqu l-qorti; itenni li din għandha tinkludi delitti u atroċitajiet imwettqa min-naħat kollha;

23. Jilqa' l-istabbiliment mill-Gvern tal-Mali ta' Kummissjoni Nazzjonali għad-Djalogu u r-Rikonċiljazzjoni fis-6 ta' Marzu 2013, b'mandat ta' sentejn; iqis li l-Kummissjoni Nazzjonali għandu jkollha rappreżentanza wiesgħa kemm jista' jkun, u li din toffri riżultati prattiċi li għandhom ikunu prodotti malajr kemm jista' jkun; jilqa' b'mod partikolari, għal dan il-għan, is-sħubija inklużiva tal-Kummissjoni Nazzjonali, kif muri mill-viċi presidenti, bħala impenn għall-inklużività u l-pluralità fil-proċess politiku; jinnota l-Kummissjoni Nazzjonali għandha l-kompiti li tiddokumenta l-ksur tad-drittijiet tal-bniedem li seħħew sa mill-bidu tal-kunflitt; iħeġġeġ b'mod partikolari lill-Kummissjoni tesplora l-kwistjonijiet li wasslu għall-kriżi fil-Mali, tinvestiga bil-miftuħ u b'mod komprensiv l-allegazzjonijiet ta' abbużi u diskriminazzjoni kontra l-komunitajiet tat-Twareg sa mill-indipendenza tal-Mali, u tagħmel rakkomandazzjonijiet għal titjib sinifikanti; tilqa' barra minn hekk, il-ħatra ta' mibgħut tal-Gvern tal-Mali biex ikompli d-djalogu kontinwu mal-gruppi armati fit-tramuntana; jesprimi, f'dan ir-rigward, it-tama sinċiera li x-xenarju postelettorali fil-Mali jiffaċilita d-djalogu msaħħaħ u l-fiduċja bejn il-komunitajiet bħala rekwiżit preliminari għall-paċi u għall-istabilità, u li l-komunitajiet Maljani jimpenjaw ruħhom biex jedukaw lit-tfal dwar it-tolleranza u r-rispett reċiproku; jistieden lill-UE u s-sħab tal-komunità internazzjonali tagħha jipparteċipaw fil-proċess ta' rikonċiljazzjoni nazzjonali u ta' djalogu inklużiv;

24. Jissottolinja li d-diversi kunflitti fiż-żona tas-Saħel wasslu għal żieda tal-popolazzjonijiet spustati anki fl-Istati stess, kif ukoll għadd ikbar ta' rifuġjati; jesprimi tħassib serju dwar kriżijiet multipli ta' rifuġjati u s-sitwazzjoni tar-rifuġjati fir-reġjun, inklużi bosta li mhumiex relatati mal-kriżi fil-Mali; jiġbed attenzjoni partikolari lejn l-eluf ta' rifuġjati Darfuri fil-Lvant taċ-Ċad, u ċ-Ċadjani li qed jirritornaw lura mid-Darfur, li ma għandhomx ilma nadif, kenn u kura tas-saħħa adegwati, u jikkonstata li l-klima semiarida tirriskja li żżid il-kompetizzjoni għar-riżorsi mal-popolazzjonijiet ospitanti, u b'hekk anke l-potenzjal għal instabilità; barra minn hekk jiġbed l-attenzjoni lejn is-sitwazzjoni kritika ta' bosta eluf ta' rifuġjati mir-Repubblika Ċentru-Afrikana (CAR) fin-Nofsinhar taċ-Ċad, fejn l-għargħar jhedded id-djar u l-agrikoltura; itenni, f'dan ir-rigward, il-appell tal-UNHCR għaż-żieda fl-appoġġ finanzjarju u loġistiku favur il-forzi tas-sigurtà taċ-Ċad fil-protezzjoni tal-kampijiet, b'mod partikolari fid-dawl ta' attakki rrappurtati fuq iż-żona umanitarja; jesprimi tħassib ulterjuri għal dawk fin-Niġer li qed jaħarbu mill-ġlied reċenti

fit-Tramuntana tan-Niġerja; jistieden lill-komunità internazzjonali b'mod ġenerali żżid il-proporzjon ta' għajnuna lill-kampijiet tar-rifuġjati fis-Saħel fejn neċessarju, u tgħin biex jiġu evitati kriżijiet umanitarji ulterjuri fost il-popolazzjonijiet rifuġjati tar-reġjun; jitlob koordinament politiku tar-rifuġjati bejn l-Unjoni, l-Istati tas-Saħel, il-Kummissarju Għoli tan-NU għar-Rifuġjati, l-Unjoni Afrikana u l-ECOWAS, għall-akkoljenza tar-rifuġjati , l-iżgurar tas-sigurtà tal-bniedem għall-gruppi l-aktar vulnerabbli u li jipprovdu programmi ta' awtosuffiċjenza; jinkoraġġixxi lill-pajjiżi ospitanti jaħdmu man-NU u atturi oħra biex itejbu, b'mod partikolari, l-aċċess għall-kenn, is-sanità, il-kura tas-saħħa, l-ilma, in-nutrizzjoni u l-edukazzjoni u jipproteġu t-tfal f'riskju; ifakkar li minbarra l-iżgurar tal-akkoljenza u l-protezzjoni, għandu jkun hemm sforzi sabiex tkun promossa s-sigurtà ekonomika u r-rabtiet ma' familji separati għar-rifuġjati u l-persuni spustati internament, u biex titjieb id-dokumentazzjoni għar-rifuġjati, sa fejn ikun possibbli, li jirritornaw għar-reġjuni tal-oriġini tagħhom;

25. Jitlob lill-Istati u l-awtoritajiet reġjonali u lokali biex jimplimentaw politiki tas-sigurtà tal-bniedem favur ir-rifuġjati, l-IDPs u l-gruppi vulnerabbli fil-ġlieda kontra l-gruppi terroriżmu, il-vjolenza kontra n-nisa, l-isfruttament u l-ġlieda kontra t-traffikar ta ' drogi, armi u merkanzija, u kontra t-traffikar tal-bnedmin;

Responsabilità u riforma tal-istituzzjonijiet governattivi, ġudizzjarji u tas-sigurtà

26. Iqis li l-isfidi attwali tad-drittijiet tal-bniedem fis-Saħel ma jistgħux jinfirdu minn kriżi ġenerali f'termini ta' governanza, li tiġbor fiha korruzzjoni mifruxa fil-karigi pubbliċi, forniment skars tas-servizzi bażiċi, implimentazzjoni fqira tad-drittijiet soċjali u ekonomiċi u, partikolarment fir-reġjuni estiżi u spiss skarsament popolati tas-Saħara, sfidi kbar għas-sostenn tal-istat tad-dritt u ż-żamma tal-kontrolli effikaċi fuq il-fruntieri; jiddeplora l-ħsara konsegwenti għal-leġittimità tal-istituzzjonijiet u tas-sistemi politiċi tar-reġjun; jibża' mir-riskju ta' aktar kunflitt jew diżordni fil-futur jekk tali kwistjonijiet ma jkunux ittrattati adegwatament; ifakkar li l-aċċess tan-nies għar-riżorsi naturali tagħhom, għall-edukazzjoni, għas-saħħa u għas-servizzi pubbliċi huma drittijiet fundamentali li għandhom jiġu implimentati b'mod effettiv biex isolvu l-problema tal-instabilità f'dan ir-reġjun b'mod permanenti;

27. Jinnota bi tħassib kbir ir-rwol ta' dawn il-fatturi fl-iffaċilitar tal-mewġa reġjonali fil-kriminalità organizzata internazzjonali u fin-netwerks terroristiċi; jenfasizza t-theddid gravi li dawn joħolqu għad-drittijiet tal-bniedem, għall-istabilità reġjonali, għall-governanza tal-Istat u l-istat tad-dritt u konsegwentement għall-prospetti ta' żvilupp, u l-bżonn li tali theddid jiġi kkonfrontat għall-ġid tal-popolazzjonijiet tas-Saħel; jesprimi allarm partikolari bl-"awtostradi tat-traffikar" li japprofittaw mill-porożità tal-fruntieri biex jaqsmu mill-Punent għal-Lvant tal-Afrika, u min-Nofsinhar sat-Tramuntana mill-kosta tal-Afrika tal-Punent, li jiffaċilitaw il-ġarr tal-armi, narkotiċi, sigaretti, żejt, mediċini kontraffatti u persuni; jiġbed l-attenzjoni lejn l-impatt ta' dawn l-attivitajiet fuq ir-reġjun f'termini usa', kif ukoll fuq l-UE, li tirrappreżenta d-destinazzjoni għall-ħafna mit-traffiku illeċitu; jinnota r-rapport reċenti tas-Segretarju Ġenerali tan-NU dwar is-Saħel, li kkonkluda li r-rotot storiċi ta' kummerċ fis-Saħel huma l-aktar vulnerabbli għal netwerks terroristiċi u kriminali; ifaħħar l-isforzi tal-pajjiżi tas-Saħel fil-ġlieda kontra t-terroriżmu u l-kriminalità organizzata, mhux l-anqas fir-rigward ta' armi tqal u jħeġġiġhom jintensifikaw l-koordinament u l-kooperazzjoni reġjonali, biex jirduppjaw l-isforzi

taghhom biex jiżguraw il-konfini terrestri tagħhom u għal dan il-għan ifittxu li jiksbu l-parteċipazzjoni tal-ECOWAS; jinkoraġġixxi barra minn hekk lill-Istati kollha tas-Saħel, flimkien man-NU u atturi u sħab internazzjonali oħra, jiżviluppaw strateġija komprensiva kontra t-traffikar, li tinkludi l-ġbir u l-analiżi ta' data, it-taħrik u l-pieni ta' traffikanti, u miżuri għar-riabilitazzjoni u l-integrazzjoni soċjali għal dawk kollha, l-aktar in-nisa u l-bniet, li huma vittmi ta' traffikar; iħeġġeġ lill-mexxejja tal-pajjiżi tas-Saħel jikkooperaw fit-tisħiħ ta' sistemi ta' infurzar tal-liġi bil-għan li jeqirdu kull forma ta' traffikar illegali, imma b'mod partikolari t-traffikar tal-bnedmin, li jaffettwa uħud mill-iżgħar u l-ifqar nisa fir-reġjun;

28. Jinnota li hemm ir-riskju ta' aktar destabbilizzazzjoni fis-Saħel kaġun tal-proliferazzjoni ta' armi ħfief li joriġinaw mil-Libja u minn effetti residwi oħrajn tas-sitwazzjoni f'dak il-pajjiż; jisħaq fuq il-fatt li l-instabilità u l-governanza dgħajfa fil-Libja jaggravaw it-traffikar reġjonali ta' armi u l-proliferazzjoni tal-armi ħfief u ta' kalibru żgħir (SALWs), it-traffikar tad-droga u l-kummerċ illeċitu;

29. Jikkundanna ż-żieda fil-każijiet ta' ħtif u teħid ta' ostaġġi fir-reġjun, li jwassal għal profitti kbar għall-gruppi kriminali u terroristiċi; jilqa' l-ħidma tal-Grupp Konsultattiv tal-Kunsill tad-Drittijiet tal-Bniedem tan-NU dwar l-impatt tat-teħid ta' ostaġġi minn terroristi fuq id-drittijiet tal-bniedem; jappella għal kooperazzjoni akbar fost il-gvernijiet tas-Saħel, u mal-gvernijiet ta' tali Stati reġjonali ewlenin bħall-Alġerija, il-Libja, il-Marokk u s-Sudan, kif ukoll mal-UE u korpi oħrajn sovranazzjonali, biex jiġi żgurat rispons effikaċi u kkoordinat għal dawn il-problemi minn istituzzjonijiet politiċi, ta' sigurtà u ġudizzjarji;

30. Jinnota li l-azzjoni tal-gruppi terroristiċi m'għandhiex fruntieri u li l-organizzazzjonijiet differenti huma assoċjati flimkien; jikkonstata li l-grupp Boko Haram huwa stabbilit ferm fin-Niġerja u jhedded l-istabilità tan-Niġer u l-grupp AQMI huwa mmexxi minn tliet Alġerini (Abou Zeid, Yahya Abou Al-Hammam u Mokhtar Belmokhtar) u jippruvaw jiddestabbilizzaw in-Nofsinhar tal-Alġerija; jilqa' b'sodisfazzjon il-Missjoni tal-Unjoni Ewropea ta' Assistenza fil-Fruntieri (EUBAM) fil-Libja li għandha l-għan li tiżgura l-fruntieri Libjani; jistieden għaldaqstant lill-Istati tas-Saħel jikkoordinaw l-isforzi tagħhom għas-sigurtà tar-reġjun kollu billi jibdew mill-fruntieri, u jintensifikaw il-kooperazzjoni fil-ġlieda kontra t-terroriżmu mal-Istati kollha kkonċernati inklużi l-Alġerija, in-Niġerja, il-Marokk u l-Libja; jistieden lill-UE, l-UA, l-ECOWAS u l-komunità internazzjonali jipprovdu l-appoġġ tekniku, materjali u uman li jista' jkollhom bżonn l-Istati tas-Saħel;

31. Iwissi kontra l-perċezzjoni ta' firxa ta' estremiżmu fil-pajjiżi tar-Rebbiegħa Għarbija, it-Tuneżija, l-Eġittu u l-Libja – u jistieden lill-VP/RGħ tipprovdi tmexxija fil-proċess ta' kooperazzjoni mal-gvernijiet, l-istituzzjonijiet, l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili ta' dawn il-pajjiżi b'tali mod li jappoġġa proċessi tassew demokratiċi ta' tranżizzjoni, sabiex tiġi żgurata fl-istess ħin l-istabbilizzazzjoni tar-reġjuni ġirien suxxettibbli għall-kunflitt, partikolarment is-Saħel;

32. Jistieden lill-Istati tas-Saħel jistabbilixxu kollaborazzjoni intensiva mas-Senegal, il-Ginea Bissaw u l-Gana li huma portijiet ta' tranżitu għad-droga li tkun ġejja mill-gruppi kriminali tal-Amerika Latina ddestinata għall-Ewropa; jistieden lill-UE tappoġġa lill-Istati tas-Saħel fil-ġlieda kontra dan it-traffikar;

33. Iqis li huwa essenzjali, għalhekk, li jitħeġġew ir-riformi tal-istituzzjonijiet responsabbli

mill-ġudikatura, mis-servizzi ta' sigurtà u mis-servizzi bażiċi fil-pajjiżi tas-Saħel, bil-għan li jgħinu biex jerġa' jkun stabbilit l-istat tad-dritt u jinħolqu kundizzjonijiet aħjar għat-tranżizzjoni demokratika, għad-drittijiet tal-bniedem, għall-iżvilupp sostenibbli u għal-leġittimità istituzzjonali; jinkoraġġixxi lill-gvernijiet tas-Saħel ikomplu bil-proċess ta' deċentrament, jittrasferixxu aktar setgħat u riżorsi lill-awtoritajiet lokali u jagħtu spinta lill-kapaċità, lil-leġittimità u lir-responsabilità tagħhom; jisħaq, b'mod partikolari, fuq l-importanza ta' strutturi ta' responsabilità ċari għall-promozzjoni tal-effiċjenza u tat-trasparenza, u jistieden lill-UE taħdem mal-awtoritajiet lokali biex jissaħħu l-mekkaniżmi intiżi għall-kontroll u għall-viġilanza ċivili; u biex isaħħu l-inizjattivi kontra l-korruzzjoni; jiġbed aktar attenzjoni lejn in-neċessità, kif iddikjarat fl-istrateġija integrata l-ġdida tan-NU għas-Saħel, ta' appoġġ għat-tisħiħ ta' viġilanza interna u esterna, kif ukoll mekkaniżmi ta' salvagwardja tal-integrità, għal uffiċjali tal-infurzar tal-liġi, membri tal-ġudikatura u uffiċjali tal-qrati tal-ġustizzja;

34. Jinnota n-neċessità fil-Mali, partikolarment, li jiġu żgurati riżorsi umani u finanzjarji adegwati lill-Ministeru tal-Ġustizzja, kif ukoll it-taħriġ professjonali tal-persunal tiegħu; iħeġġeġ lill-gvernijiet tal-Istati tas-Saħel jirrispettaw l-indipendenza u l-imparzjalità tal-qrati, peress li huma garanti ta' demokrazija u l-istat tad-dritt; jistieden lill-Istati jkomplu l-isforzi tagħhom biex itejbu t-taħriġ ġudizzjarju; jistieden lill-UE tappoġġa l-proġetti tal-NGOs li jgħarrfu lill-persunal tal-Ġustizzja dwar id-drittijiet tal-bniedem; iħeġġeġ barra minn hekk lill-awtoritajiet tal-Mali jħarrku lill-uffiċjali involuti fil-korruzzjoni u l-kriminalità organizzata, bħala miżuri essenzjali biex terġa' tinkiseb il-fiduċja u jitnaqqas il-potenzjal għal instabilità futura; jinnota li l-kriminalità organizzata twassal għal korruzzjoni mifruxa fl-isferi kollha tal-Istat; jistieden għalhekk lill-pajjiżi tas-Saħel jikkundannaw bil-qawwa kull forma ta' korruzzjoni;

35. Jilqa' pożittivament l-enfasi fl-istrateġija integrata l-ġdida tan-NU għas-Saħel fuq il-ħtieġa għal tfassil u appoġġ għal proċessi għat-tiftix tal-verità, konsultazzjonijiet nazzjonali dwar il-ġustizzja tranżitorja, mekkaniżmi ta' responsabilità ġudizzjarja, u programmi ta' kumpens, inklużi għall-vittmi ta' vjolenza sesswali; jistieden lill-UE taħdem mal-aġenziji rilevanti tan-NU biex tassisti lill-gvernijiet tas-Saħel fl-implimentazzjoni ta' dawn ir-riformi;

36. Ifaħħar il-ftehim bejn is-Senegal u l-UA biex jistabbilixxu Tribunal Speċjali għat-taħrik tal-ex President Ċadjan Hissène Habré għal delitti tal-gwerra, tortura u delitti kontra l-umanità, u l-ftehim bejn il-gvernijiet tas-Senegal u ċ-Ċad biex l-imħallfin Senegaliżi jkunu awtorizzati jwettqu investigazzjonijiet fiċ-Ċad; jinkoraġġixxi enerġikament lill-mexxejja politiċi tal-pajjiżi tas-Saħel kif ukoll lill-awtoritajiet pubbliċi kollha biex iwettqu u jimplimentaw malajr id-determinazzjoni tagħhom biex tintemm il-kultura ta' impunità għall-allegati kriminali tal-gwerra u għal min jikser id-drittijiet tal-bniedem fiċ-Ċad u fi bnadi oħra fir-reġjun; jinnota f'dan ir-rigward, li ċ-Ċad jibqa' l-uniku pajjiż tas-Saħel li ma ffirmax il-Protokoll tal-Karta Afrikana dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Popli dwar l-Istabbiliment ta' Qorti Afrikana dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u d-Drittijiet tal-Popli; iħeġġeġ liċ-Ċad jagħmel dan, bħala sinjal qawwi tal-impenn tiegħu biex jippenalizza abbużi sistematiċi tad-drittijiet tal-bniedem u jipprovdi rimedju lill-vittmi; jiddispjaċih barra minn hekk għall-fatt li reċentement il-Burkina Faso jikkonċedi amnestija lill-kapijiet tal-Istat; jibża' li dan iwassal sinjal ħażin lill-awturi ta' ksur tad-drittijiet tal-bniedem fir-reġjun, u jmur kontra l-ispirtu ta' ġlieda kontra l-impunità;

37. Jilqa' b'sodisfazzjon ir-riżoluzzjoni paċifika tat-tilwima tal-fruntieri bejn in-Niġer u l-Burkina Faso li rreferew il-każ lill-Qorti Internazzjonali tal-Ġustizzja li ħadet id-Deċiżjoni tagħha fis-16 ta' April 2013, u jistieden lill-Istati tar-reġjun isegwu dan l-eżempju;

38. Jistieden lill-Istati tas-Saħel jikkooperaw mal-Qorti Kriminali Internazzjonali (QKI) sabiex din tkun tista' tmexxi investigazzjonijiet b'mod liberu b'imparzjalità totali; jistieden lill-Istati parti jwettqu l-mandati ta' arrest tas-sentenzi internazzjonali maħruġa mill-QKI kif ukoll biex jinfurzaw id-deċiżjonijiet tagħha bid-diliġenza kollha dovuta; jipproponi li n-NU għandha tappoġġa lill-Istati tas-Saħel jistabbilixxu awtoritajiet ġudizzjarji imparzjali u indipendenti kompetenti biex jiġġudikaw id-delitti internazzjonali, bħat-tribunal speċjali għas-Sjerra Leone; jinnota li l-Mawritanja hija l-uniku pajjiż tas-Saħel u wieħed mill-ftit pajjiżi Afrikani, li ma aderixxux mal-Istatut ta' Ruma tal-QKI; jinkoraġġixxiha tagħmel dan, bħala sinjal qawwi ta' rifjut tal-kultura ta' impunità; jenfasizza f'dan il-kuntest l-importanza tal-iżvilupp ta' politika tal-UE dwar il-ġustizzja tranżitorja kif speċifikat fil-Pjan ta' Azzjoni tal-UE dwar id-Drittijiet tal-Bniedem;

39. Jistieden lill-pajjiżi kollha tar-reġjun jittrattaw malajr ir-rapporti persistenti ta' allegati arresti arbitrarji, trattament ħażin u abbużi, u saħansitra tortura, minkejja l-eżistenza ta' leġiżlazzjoni li tipprojbixxi tali prattiki; jesprimi tħassib partikolari dwar ir-rapporti ta' tortura fiċ-ċentri ta' detenzjoni u arresti arbitrarji ta' eluf ta' migranti fil-Mawritanja, u ukoll ir-rifjut tal-awtoritajiet, wara sentejn, li jikkomunikaw fejn jinsabu ċerti priġunieri kkundannati lill-familja tagħhom; jesprimi wkoll allarm għar-rapporti fiċ-Ċad ta' trattament ħażin tal-massa fid-detenzjoni, detenzjoni mingħajr proċess, u mijiet ta' żgumbramenti furzati fi N'Djamena, flimkien mal-għajbien furzat ta' priġunieri; jinnota li l-għajbien furzat hu meqjus bħala delitt tal-gwerra skont l-Istatut ta' Ruma; jikkundanna r-rapporti ta' kundizzjonijiet estremament ħżiena ta' ċerti ħabsijiet tar-reġjun, b'mod partikolari fiċ-Ċad u fil-Mali, li ma għandhomx assistenza sanitarja bażika u jimponu tbatija kbira fuq il-ħabsin tagħhom; jistieden lill-pajjiżi tas-Saħel itejbu l-kundizzjonijiet tal-ħajja tal-ħabsin, u b'mod partikolari, jiggarantixxu is-sikurezza u s-sigurtà tal-gruppi l-aktar vulnerabbli bħan-nisa u t-tfal; jiġbed l-attenzjoni, barra minn hekk, lejn il-pieni tal-mewt reċenti imposti mill-ġudikatura tal-Mali għal delitti inklużi serq, assoċjazzjoni kriminali u pussess illegali ta' armi tan-nar;

Libertajiet ċiviċi u governanza demokratika

40. Jisħaq fuq il-fatt li l-obbligu ta' sigurtà fil-kunflitt attwali tal-Mali ma għandux jillimita l-objettiv ta' preminenza fir-reġjun kollu kemm hu ta' djalogu nazzjonali inklużiv, ta' governanza tajba u ta' riformi demokratiċi bħala l-mutur tal-istabilità u tas-sostenibilità politika; jikkonstata li tali kwistjonijiet ma jistgħux jinħallu mit-titjib fl-isferi tal-iżvilupp u tad-drittijiet tal-bniedem; iħeġġeġ lin-naħat kollha fil-Mali jkunu ta' eżempju għall-kumplament tar-reġjun fl-ilħuq ta' dawn l-għanijiet;

41. Isostni l-impenn fir-riżoluzzjoni tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-Nazzjonijiet Uniti għal assistenza lill-awtoritajiet ta' tranżizzjoni tal-Mali biex jimplimentaw il-pjan direzzjonali lejn ir-ristabbiliment tal-ordni kostituzzjonali, tal-governanza demokratika u tal-unità nazzjonali, bħala elementi bażilari fundamentali tal-proċess ta' paċi kumplessiv; iqis li huwa essenzjali l-ħolqien ta' kundizzjonijiet favorevoli għall-organizzazzjoni ta' elezzjonijiet ħielsa, ġusti u demokratiċi, fir-rispett tal-istandards internazzjonali; jisħaq fuq

il-bżonn li jingħelbu l-isfidi relatati mal-arranġamenti tal-vot tal-persuni spostati fil-pajjiż u fil-kampijiet tar-rifuġjati, bil-għan li tiġi evitata aktar emarġinazzjoni politika; jappella għal azzjoni immedjata min-naħa tal-Gvern tal-Mali u tas-sħab internazzjonali tiegħu dwar din il-kwistjoni; jilqa' b'sodisfazzjon il-ftehim iffirmat bejn il-Gvern tal-Mali u r-ribelli Twareg li jwitti t-triq għar-ritorn tal-armata u tal-amministrazzjoni tal-Mali fit-Tramuntana, u li neħħa ostaklu ewlieni biex jiġu organizzati l-elezzjonijiet presidenzjali f'Lulju; jenfasizza l-bżonn li tiġi garantita l-parteċipazzjoni bla periklu tan-nisa fil-proċess elettorali;

42. Jilqa' favorevolment ir-rikors għal missjoni ta' osservazzjoni elettorali (MOE) tal-UE fl-elezzjonijiet tal-Mali; ifakkar, madankollu, fil-ħtieġa tas-SEAE li jiżguraw segwitu adegwat għar-rakkomandazzjonijiet tal-MOE u l-integrazzjoni fit-tul tagħhom fil-politika tal-UE b'mod usa'; jemmen, b'mod partikolari, li l-MOE tista' żżid valur lill-elezzjonijiet fis-Saħel permezz tal-kapaċità li timmonitorja aspetti tad-drittijiet tal-bniedem u tirrapporta lura lid-delegazzjonijiet tal-UE biex tiskatta azzjonijiet diplomatiċi xierqa, jekk neċessarju;

43. Jistieden lill-Gvern tal-Mali u lill-komunità internazzjonali jisiltu tagħlimiet mit-tranżizzjoni demokratika fin-Niġer u mill-proċess kostituzzjonali tiegħu fl-2010-2011, partikolarment fir-rigward tal-konsultazzjoni estensiva mas-soċjetà ċivili u mal-partijiet interessati l-oħra, l-isforzi għall-promozzjoni tal-parteċipazzjoni politika tan-nisa bħala kandidati u s-sostenn tas-sħab tas-soċjetà ċivili biex isiru osservazzjoni elettorali miċ-ċittadini, edukazzjoni u attivitajiet għall-eletturi; jenfasizza l-importanza għar-reġjun tas-Saħel kollu ta' sostenn kontinwu lin-Niġer bil-għan li jikkonsolida l-fiduċja taċ-ċittadini fis-sistema demokratika, u li jkompli jibni fuq ir-rekwiżit kostituzzjonali l-ġdid biex tiżdied it-trasparenza u tiġi miġġielda l-korruzzjoni fil-ġestjoni tal-industriji estrattivi, inkluż permezz tal-pubblikazzjoni tal-kuntratti importanti tal-minjieri u l-informazzjoni kollha dwar id-dħul iġġenerat minnhom;

44. Jiddispjaċih ferm dwar ir-restrizzjonijiet fuq il-libertà ta' espressjoni, ta' għaqda u ta' assoċjazzjoni fis-Saħel; jesprimi tħassib partikolari dwar ir-rapporti fiċ-Ċad ta' molestja, intimidazzjoni u arrest ta' ġurnalisti, avversarji politiċi, uffiċjali tat-trade unions, rappreżentanti tal-knisja u attivisti tas-soċjetà ċivili u difensuri tad-drittijiet tal-bniedem oħra; jesprimi tħassib ukoll dwar l-arrest u l-allegata vjolenza kontra dimostranti paċifiċi fil-Mawritanja, u l-allegati tentattivi biex isikktu lill-oppożizzjoni fil-Mali, inkluż permezz tal-arrest ta' ġurnalisti u ta' avversarji politiċi, u biċ-ċensura tal-mezzi tal-komunikazzjoni; jisħaq fuq l-importanza, b'rabta ma' dan, li jiġu appoġġati, fis-Saħel, id-difensuri tad-drittijiet tal-bniedem, is-soċjetà ċivili indipendenti, inklużi l-assoċjazzjonijiet tan-nisa, u mezzi tal-komunikazzjoni liberi bħala atturi kruċjali fil-ħajja ta' soċjetà demokratika, partikolarment fi żminijiet ta' elezzjonijiet; jilqa' b'sodisfazzjon l-iżviluppi pożittivi tal-libertà ta' espressjoni, ta' għaqda u ta' assoċjazzjoni fi bnadi oħra fir-reġjun, u jinkoraġġixxi lill-UE taħdem mas-sħab lokali biex tkompli tinkoraġġixxi t-titjib; jistieden, barra minn hekk, lill-UE tinkoraġġixxi u tassisti mmappjar tas-soċjetà ċivili bħala bażi għal appoġġ aktar effikaċi; jirrakkomanda li l-UE tassisti lis-soċjetà ċivili u lid-difensuri tad-drittijiet tal-bniedem strateġikament kif ukoll finanzjarjament, u tniedi skambji fit-tul, inkluż permezz tad-delegazzjonijiet rilevanti tal-UE;

45. Iqis li l-protezzjoni u l-promozzjoni tal-libertà tal-kelma huma essenzjali għall-iżvilupp ta'

soċjetà ċivili attiva u impenjata li tista' tikkontribwixxi kif xieraq fl-iżvilupp tar-reġjun kollu; jikkundanna, b'rabta ma' dan, kwalunkwe tentattiv ta' ċensura, intimidazzjoni ta' ġurnalisti jew ta' attivisti tad-drittijiet tal-bniedem u kwalunkwe tip ta' pressjoni diretta jew indiretta eżerċitata fuq il-mezzi tal-komunikazzjoni privati jew Statali;

46. Jistieden lill-Istati tas-Saħel iwaqqfu l-arresti arbitrarji kollha u l-kampanji ta' intimidazzjoni kontra l-istampa u l-mezzi tal-komunikazzjoni, id-difensuri tad-drittijiet tal-bniedem jew il-membri tal-oppożizzjoni; jistieden lill-Istati tar-reġjun tas-Saħel-Saħara, inklużi l-Istati tal-Afrika ta' Fuq, jirrispettaw bis-sħiħ il-libertà tal-kelma u ta' dimostrazzjoni min-naħa ta' gruppi paċifisti; jistieden lill-awtoritajiet ġudizzjarji jiġġudikaw l-avversarji li jinsabu l-ħabs billi jirrispettaw il-liġi fis-seħħ u fi proċess ġust; jistieden lill-Istati tas-Saħel jippromwovu sistema b'ħafna partiti u jippermettu lill-partiti politiċi, li jirrispettaw l-istat tad-dritt, joħorġu għall-elezzjonijiet mingħajr il-biża' ta' rappreżalji, u jippermettu lill-popolazzjoni tipparteċipa fl-elezzjonijiet;

Żvilupp, għajnuna umanitarja u drittijiet tal-bniedem

47 Jerġa' jafferma r-rabta inseparabbli bejn is-sigurtà tal-bniedem u l-iżvilupp fil-pajjiżi tas-Saħel, hekk kif definita fl-istrateġija tal-Unjoni Ewropea tal-2011 għas-Sigurtà u l-Iżvilupp fis-Saħel; jenfasizza l-importanza, għas-suċċess dejjiemi tal-politiki ta' żvilupp, ta' stabilità fil-qasam tas-sigurtà, tal-ekonomija, tal-politika, tar-rispett tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali fir-reġjun tas-Saħel, ifakkar, madankollu, li sabiex tiġi stabbilita s-sigurtà fir-reġjun l-investiment f'għajnuna għall-iżvilupp huwa indispensabbli, sabiex il-popolazzjoni tikseb biżżejjed riżorsi li jippermettu stabilità akbar fiż-żona; huwa tal-fehma li b'dan il-mod jiġu evitati, fil-biċċa l-kbira, il-każijiet ta' traffikar u ta' operazzjonijiet illegali li jseħħu minħabba l-faqar estrem u n-nuqqas ta' mezzi u ta' prospettivi;

48. Jikkonstata bis-serjetà dovuta l-faqar estrem u mifrux fis-Saħel kollu, b'mod partikolari fil-Mali, fin-Niġer, fiċ-Ċad u fil-Burkina Faso, iżda wkoll fil-Mawritanja; jirrikonoxxi l-impatt dannuż tal-faqar fuq il-prospetti ta' twettiq tad-drittijiet tal-bniedem; jikkonstata li l-faqar u s-sottożvilupp għandhom impatt sproporzjonat fuq in-nisa u l-bniet, u jesprimi tħassib gravi għar-rati ta' mortalità materna u infantili taħt il-ħames snin għolja fir-reġjun; jenfasizza l-konstatazzjonijiet tan-Nazzjonijiet Uniti rigward rati ta' mortalità aktar baxxi fost l-ommijiet li ngħataw edukazzjoni aħjar bħala għajta għall-mobilitazzjoni favur l-edukazzjoni universali u aċċessibbli; jindika li ż-żieda demografika mgħaġġla, ħafna drabi b'rati annwali ta' aktar minn 3 %, tagħmel pressjoni addizzjonali fuq il-kapaċità tal-gvernijiet li jipproteġu anki l-aktar drittijiet ekonomiċi u soċjali bażiċi; għalhekk huwa bżonnjuż li jissaħħaħ l-aċċess għal servizzi tas-saħħa, b'mod partikolari, dwar id-drittijiet sesswali u riproduttivi li jippermettu aċċess għal servizzi ta' ppjanar tal-familja;

49. Jikkonstata bis-serjetà dovuta l-faqar estrem u mifrux fis-Saħel kollu, b'mod partikolari fil-Mali, fin-Niġer, fiċ-Ċad u fil-Burkina Faso, iżda wkoll fil-Mawritanja; jirrikonoxxi l-impatt dannuż tal-faqar fuq il-prospetti ta' twettiq tad-drittijiet tal-bniedem; jikkonstata li l-faqar u s-sottożvilupp għandhom impatt sproporzjonat fuq in-nisa u l-bniet, u jesprimi tħassib gravi għar-rati ta' mortalità materna u infantili taħt il-ħames snin għolja fir-reġjun; jiġbed l-attenzjoni għar-relazzjoni inversa bejn il-livell ta' edukazzjoni fost in-nisa u r-rata ta' mortalità infantili; jindika għalhekk l-importanza tal-promozzjoni tat-tagħlim

skolastiku għall-bniet; jenfasizza l-konstatazzjonijiet tan-Nazzjonijiet Uniti rigward rati ta' mortalità aktar baxxi fost l-ommijiet li ngħataw edukazzjoni aħjar bħala għajta għall-mobilitazzjoni favur l-edukazzjoni universali u aċċessibbli; jindika li ż-żieda demografika mgħaġġla, ħafna drabi b'rati annwali ta' aktar minn 3 %, tagħmel pressjoni addizzjonali fuq il-kapaċità tal-gvernijiet li jipproteġu anki l-aktar drittijiet ekonomiċi u soċjali bażiċi; għalhekk huwa bżonnjuż li jissaħħaħ l-aċċess għal servizzi tas-saħħa, b'mod partikolari, dwar id-drittijiet sesswali u riproduttivi li jippermettu aċċess għal servizzi ta' ppjanar tal-familja;

50. Jenfasizza l-interdipendenza tal-iżvilupp, tad-demokrazija, tad-drittijiet tal-bniedem, tal-governanza tajba u tas-sigurtà fis-Saħel; itenni s-sostenn tiegħu favur approċċ ibbażat fuq id-drittijiet tal-bniedem u s-sjieda demokratika fil-kooperazzjoni għall-iżvilupp, imsejjes fuq l-użu tal-parteċipazzjoni u l-għarfien lokali bil-għan li jintlaħqu l-objettivi ta' żvilupp fil-post, u favur il-ħolqien ta' mekkaniżmi ta' monitoraġġ indipendenti, sodi u effikaċi, li jinvolvu lill-parlamenti, lill-entitajiet ġenwinament rappreżentattivi l-oħrajn u lis-soċjetà ċivili lokali u reġjonali fil-livell kemm nazzjonali kif ukoll internazzjonali; ifakkar u jsostni l-impenji tal-UE għall-implimentazzjoni ta' approċċ tad-drittijiet tal-bniedem għall-kooperazzjoni għall-iżvilupp tal-UE, kif ikkonstatat ukoll mill-Istrateġija tal-UE dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Pjan ta' Azzjoni tagħha;

51. Ifakkar fil-bżonn li l-għajnuna għall-iżvilupp għall-Istati tiġi kkundizzjonata għar-rispett tad-drittijiet fundamentali min-naħa tagħhom; itenni li l-allokazzjoni effikaċi tal-fondi bħala għajnuna Ewropea għall-iżvilupp teħtieġ li l-Unjoni tkun kapaċi tikkontrolla b'mod effikaċi l-użu ta' dawn il-fondi billi tiżgura li dawn ma jitwarrbux mill-użu inizjali tagħhom; itenni l-bżonn, biex id-drittijiet tal-bniedem jiġu promossi b'mod effikaċi, li titjieb il-koerenza bejn il-politiki esterni u l-politiki interni tal-Unjoni f'konformità mal-objettivi tal-UE fir-rigward tal-iżvilupp;

52. Jistieden lill-Kummissjoni Ewropea tuża fis-Saħel, skont in-neċessitajiet tal-popolazzjoni identifikati minn qabel, il-fondi kollha disponibbli għall-iżvilupp: l-istrument Ewropew għad-Demokrazija u għad-Drittijiet tal-Bniedem, il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp, l-istrument ta' finanzjament tal-kooperazzjoni għall-iżvilupp, il-Fond għar-reżiljenza tas-Saħel;

53. Jistieden lill-Unjoni Ewropea tappoġġa l-azzjonijiet kollha meħuda mill-Istati tas-Saħel, l-NGOs u s-soċjetà ċivili biex itejbu l-aċċess għall-kura, b'mod speċjali għall-popolazzjonijiet l-aktar vulnerabbli; jistieden lill-atturi internazzjonali jkomplu l-ġlieda kontra l-HIV/AIDS, it-tuberkolożi, il-malarja u l-meninġite, li huma l-kawża ta' diversi mwiet; jenfasizza l-ħtieġa li jitfasslu u jiġu implimentati programmi tas-saħħa għat-tisħiħ tas-sistemi tas-saħħa, filwaqt li jitqies il-fatt li l-kriżi ekonomika dinjija xekklet il-progress fir-rigward tal-HIV/AIDS, it-tuberkolożi, il-malarja u mard ieħor; jiġbed l-attenzjoni għall-fatt li wħud mill-popolazzjonijiet tas-Saħel huma nomadi u ma jistgħu jaċċedu faċilment għall-kuri; jappella, f'dan ir-rigward, biex jingħata sostenn lill-kampanji ta' sensibilizzazzjoni u ta' taħriġ relatati mal-kuri;

54. Jiddeplora l-fatt li t-tnaqqis tal-baġits fl-oqsma bħas-sigurtà alimentari, is-saħħa u l-edukazzjoni, li jikkostitwixxu fatturi importanti sabiex jintlaħqu l-Għanijiet ta' Żvilupp tal-Millennju, jikkontribwixxu sabiex jaggravaw il-kriżijiet alimentari u umanitarji li jkun

hemm fis-Saħel; jissottolinja l-fatt li l-interventi strutturali fl-agrikoltura, is-sigurtà alimentari u n-nutrizzjoni, kif ukoll il-miżuri konkreti sabiex jinqered il-fenomenu tal-ikkapparar tal-artijiet, huma fundamentali għall-promozzjoni tat-tkabbir inklużiv u sostenibbli u sabiex jiġi evitat li l-kriżijiet alimentari fir-reġjun tas-Saħel jirrepetu ruħhom minn sena għal sena;

55. Huwa tal-fehma li l-instabilità politika fir-reġjun tas-Saħel, flimkien man-nixfa kbira li qiegħda tolqot lil miljuni ta' nies, tikkostitwixxu theddida gravi għad-demokrazija, għall-istat tad-dritt u għar-rispett għad-drittijiet umani u soċjoekonomiċi, li għandhom impatt negattiv fuq il-kundizzjonijiet ta' ħajja tal-popolazzjoni; ifakkar li l-istat tad-dritt, il-governanza tajba u r-rispett tad-drittijiet tal-bniedem huma indispensabbli għall-istabilità tal-Istati, is-sigurtà u r-rispett tal-libertajiet fundamentali;

56. Jistieden lill-awtoritajiet lokali u reġjonali, fir-rigward tas-soċjetà ċivili, jistabbilixxu l-kundizzjonijiet ta' sigurtà u ta' rispett tad-drittijiet tal-bniedem effikaċi ġewwa l-pajjiżi tas-Saħel u mal-fruntieri tagħhom, bil-għan ta' żvilupp ottimali tal-politiki ta' żvilupp u tal-politiki marbuta mal-għajnuna umanitarja;

57. Jitlob lill-gvernijiet tal-pajjiżi tas-Saħel sabiex jindirizzaw il-kawżi fundamentali tal-kriżi, bi strateġija sostenibbli ta' żvilupp ekonomiku li tirrispondi għat-tħassib politiku, ekonomiku u soċjali taċ-ċittadini, bħall-aċċess għall-ikel, l-edukazzjoni, il-kura tas-saħħa, l-impjieg, l-abitazzjoni, ir-ridistribuzzjoni tal-ġid, il-kundizzjonijiet ta' ħajja deċenti, eċċ.

58. Jenfasizza n-neċessità li tiġi miġġielda l-korruzzjoni biex tiżdied il-leġittimità istituzzjonali u jingħelbu l-isfidi dejjem ikbar ta' żvilupp fir-reġjun; jikkonstata li l-aċċess għal kura tas-saħħa u edukazzjoni bażiċi xxekkel bil-kbir minn diversi forom ta' korruzzjoni; jisħaq ulterjorment fuq l-importanza ta' soċjetà ċivili u mezzi tal-komunikazzjoni liberi u organizzati biex jimmonitorjaw u jirrapportaw l-abbużi;

59. Jikkonstata li n-nisa jiżvolġu rwol essenzjali fl-iżvilupp fir-reġjun tas-Saħel, partikolarment fir-rigward tan-nutrizzjoni, tas-sigurtà alimentari u tal-produzzjoni tal-ikel, dan għaliex huma dawk prinċipalment responsabbli mill-agrikoltura, għalkemm jibqgħu mingħajr aċċess għall-proprjetà tal-artijiet li jikkultivaw; jistieden lill-Kummissjoni tirrikonoxxi r-rwol fundamentali tan-nisa, bħala azjendi agrikoli żgħar, fis-sigurtà alimentari, u tinvesti fi programmi li jsostnuhom b'mod partikolari; jinsisti dwar il-fatt li l-istrateġija tal-UE għandha wkoll tikkonċentra fuq azzjonijiet maħsuba biex jiżguraw li dawk l-aktar vulnerabbli, speċjalment fiż-żoni rurali, ikunu jistgħu jibbenefikaw mill-opportunitajiet tat-taħriġ agrikolu, mill-edukazzjoni dwar in-nutrizzjoni, mis-saħħa u mill-kundizzjonijiet tax-xogħol tajbin, u minn xibka ta' sigurtà fi żminijiet ta' bżonn; jenfasizza l-fatt li sabiex l-bdiewa ż-żgħar, partikolarment in-nisa, mhux biss jipproduċu b'mod sostenibbli, iżda wkoll jiżviluppaw il-kapaċità produttiva tagħhom, jeħtieġ li jkollhom aċċess akbar għall-mikrokreditu sabiex jinvestu fl-aħjar żrieragħ, fertilizzanti u mekkaniżmi ta' irrigazzjoni, kif ukoll fl-għodod li jkollhom bżonn għall-protezzjoni tal-prodotti tar-raba' kontra l-organiżmi dannużi u l-mard;

60 Jenfasizza l-bżonn urġenti li tingħata għajnuna umanitarja mill-UE biex tgħin fil-kisba tal-Għanijiet ta' Żvilupp tal-Millennju; jissottolinja l-importanza tal-objettiv fir-rigward tat-titjib tas-saħħa tal-omm għat-tnaqqis tal-mortalità materna u l-kisba tal-aċċess universali għas-saħħa sesswali u riproduttiva u l-ippjanar tal-familja; jisħaq fuq l-importanza tal-

edukazzjoni u tas-sensibilizzazzjoni fil-qasam tas-saħħa sesswali u riproduttiva bħala parti integranti mill-aġenda tas-saħħa tal-mara;

61. Josserva li hemm sinjali allarmanti li r-reġjun tas-Saħel kollu se jintlaqat minn kriżi serja tal-ikel u n-nutrizzjoni din is-sena u jistieden lill-Kummissjoni tiffinanzja b'mod xieraq l-għajnuna umanitarja tagħha lir-reġjun;

62. Jenfasizza l-kwistjonijiet urġenti tal-karestiji, tan-nixfiet, tal-ġuħ persistenti u tal-inabilità tal-gvern nazzjonali li jipprovdi sigurtà alimentari bażika li huma katalizzaturi għal diżilluzjoni lokali; itenni l-bżonn għat-titjib tal-abilità tal-gvern nazzjonali li jipprovdi sigurtà alimentari permezz ta' żieda fil-finanzjamenti u fis-sostenn politiku għall-inizjattiva AGIR-Sahel anke bħala Approċċ Reġjonali u Komprensiv għall-indirizzar tar-raġuni fundamentali tas-sigurtà alimentari;

63. Jistieden lill-Unjoni Ewropea tistabbilixxi, f'kollaborazzjoni mal-pajjiżi tas-Saħel, politiki ta' żvilupp ibbażati fuq approċċ imsejjes fuq id-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fundamentali mmirati li jtaffu l-kriżi alimentari u l-problemi ta' malnutrizzjoni u ta' karestija, tilqa' għan-nixfiet u tikkumbatti kontra d-diżastri naturali; jistieden lill-Kummissjoni Ewropea tuża bl-aħjar mod il-fondi allokati destinati għall-ġlieda kontra l-malnutrizzjoni (EUR 123,5 miljun fl-2012), b'mod konformi mal-politiki prijoritarji msemmija, li tkopri n-neċessitajiet tal-popolazzjoni milquta u li tappoġġa l-iżvilupp tal-kapaċitajiet lokali ta' dawn il-pajjiżi sabiex jiġi żgurat impatt pożittiv tal-għajnuna;

64. Ifakkar li jinħtieġ impenn fit-tul għall-bini tar-reżistenza għan-nixfa fis-Saħel u b'hekk jiġu evitati kriżijiet alimentari rikorrenti u li jsir rikors għal għajnuna umanitarja enormi kull meta jseħħ episodju ġdid ta' nixfa; jenfasizza li dan l-impenn jeħtieġ sħubija sostenibbli bejn il-gvernijiet, l-istituzzjonijiet reġjonali, id-donaturi u l-istituzzjonijiet finanzjarji fuq l-inizjattiva AGIR Sahel mibdija mill-Unjoni Ewropea;

65. Jikkonstata, bi tħassib partikolari, li l-aċċess għall-ilma tajjeb għax-xorb għadu jirrappreżenta problema fir-reġjun tas-Saħel kollu; itenni li sabiex jinkiseb l-iżvilupp tar-reġjun l-attenzjoni prinċipali għandha tingħata lill-iżgurar tal-bżonnijiet bażiċi tal-popolazzjoni ta' din iż-żona; jenfasizza li parti importanti tal-għajnuna għall-iżvilupp mogħtija mill-UE għandha tittratta din il-kwistjoni; jilqa' pożittivament, f'dan il-rigward, l-inizjattivi internazzjonali kollha li għandhom l-għan li jnaqqsu l-iskarsezza tal-ilma fir-reġjun tas-Saħel;

66. Jenfasizza li approċċ fit-tul ibbażat fuq l-aċċess għall-edukazzjoni għal kulħadd huwa meħtieġ biex titjieb il-ħajja tal-abitanti tas-Saħel u jappoġġa l-iżvilupp ta' reġjun li se jkollu 150 miljun ruħ fl-2040;

67. Iħeġġeġ lill-Istati u lill-atturi reġjonali tas-Saħel, flimkien man-Nazzjonijiet Uniti, jimmobilizzaw riżorsi ġodda għall-iżvilupp; jilqa' pożittivament il-konsultazzjonijiet li nbdew mill-Mibgħut Speċjali tas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti għas-Saħel mal-Bank Afrikan ta' Żvilupp, u jirrakkomanda li dawn il-konsultazzjonijiet jiġu estiżi għall-Bank Dinji u għall-istituzzjonijiet finanzjarji internazzjonali l-oħrajn sabiex jinħoloq Fond ta' Azzjoni għas-Saħel; ifaħħar din il-proposta ta' pjattaforma integrata tal-fond għar-riżorsi, bil-koordinament tal-proġetti ta' żvilupp reġjonali mal-bżonnijiet speċifiċi tal-pajjiżi tas-Saħel; jinkoraġġixxi lill-UE tadotta u tikkoordina l-istrateġija tagħha f'dan is-

sens;

68. Jesprimi tħassib dwar is-sitwazzjoni ġenerali tal-estrazzjoni tal-uranju fis-Saħel, b'mod partikolari fid-dawl tal-attakk mill-MUJAO fuq minjiera f'Arlit fit-Tramuntana tan-Niġer fit-23 ta' Mejju 2013; jisħaq fuq il-fatt li ksur gravi tas-sigurtà madwar il-minjieri tal-uranju tan-Niġer jista' jirriżulta diżastruż għall-popolazzjonijiet lokali u għall-istabilità reġjonali, u jitlob, għaldaqstant, li s-sigurtà tingħata l-akbar attenzjoni mill-awtoritajiet tan-Niġer u s-sħab internazzjonali tagħhom; jenfasizza barra minn hekk l-importanza li tiġi garantita s-sikurezza fl-estrazzjoni tal-uranju; jistieden barra minn hekk lill-kumpaniji tal-estrazzjoni jiżguraw li t-tħaffir għall-uranju jsir b'mod responsabbli, bil-kunsens sħiħ tal-komunitajiet lokali, u b'impatt dannuż minimu fuq il-popolazzjonijiet tal-viċinanzi u tal-ambjent tagħhom;

69. Jikkonstata, bil-gravità dovuta, il-kriżijiet alimentari u nutrizzjonali u l-emerġenzi umanitarji l-oħrajn li jiġru frekwentement fir-reġjun tas-Saħel, u l-effett tagħhom fuq l-aktar drittijiet tal-bniedem fundamentali; jilqa' favorevolment l-involviment qawwi tal-UE u tal-Istati Membri tagħha fl-isforzi biex tiġi miġġielda l-kriżi umanitarja fis-Saħel; jissottolinja l-fatt li l-ġlieda kontra l-insigurtà alimentari hija fundamentali kemm għall-faċilitazzjoni tal-paċi kif ukoll għat-tisħiħ tad-drittijiet tal-bniedem; jemmen li, għal dan il-għan, għandhom ikunu stimolati l-produzzjoni u s-sjieda lokali, kif anki għandhom jissaħħu n-netwerks ta' distribuzzjoni u l-mobilità tar-riżorsi; jikkonstata li l-għajnuna mill-Kummissjoni Ewropea, fl-2012, għall-kriżijiet alimentari u nutrizzjonali kienet tammonta għal EUR 338 miljun li 174 miljun minnhom ġew iddedikati għall-għajnuna umanitarja ta' urġenza; li d-DĠ ECHO mmobilizza EUR 172 miljun f'għajnuna umanitarja li EUR 58 miljun minnhom intużaw fil-Mali;

70. Jistieden lill-Unjoni tkompli u tintensifika l-azzjoni intiża għat-tisħiħ tal-għajnuna umanitarja fis-Saħel, tiżgura koordinament strett bejn l-aġenziji internazzjonali tal-għajnuna umanitarja, is-soċjetà ċivili, l-awtoritajiet lokali u reġjonali u l-gvernijiet, timmobilizza l-ammonti neċessarji tal-għaxar FEŻ (EUR 660 miljun għall-2007-2013) u tal-Alliance Globale pour l'Initiative Resilience - AGIR Sahel (EUR 172 miljun għall-2012); jilqa' b'sodisfazzjon il-baġit mogħti lil AGIR-Sahel ta' EUR 1.5 miljun fil-11-il FEŻ sabiex titjieb ir-reżiljenza tal-Istati tas-Saħel;

71. Jissottolinja l-bżonn li l-pajjiżi kollha tas-Saħel jimplimentaw politiki propizji għall-infrastrutturi soċjali ta' bażi u ta' netwerk ta' bażi (sanità, netwerk ta' konsulenti mediċi, trasport, telekomunikazzjonijiet) għall-provvista korretta u effikaċi tal-għajnuna umanitarja; jistenna mill-Istati u mill-awtoritajiet lokali u reġjonali impenn ta' konsolidament u aċċessibilità ta' dawn in-netwerks;

Sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem tan-nisa, tat-tfal u tal-minoranzi

72. Jikkundanna bil-qawwa kollha l-iskjavitù attwali, kundizzjoni li spiss tintiret, fir-reġjun tas-Saħel, u partikolarment fil-Mawritanja, li skont rapporti tolqot lil minoranza mdaqqsa tal-popolazzjoni; jikkonstata li l-iskjavitù teżisti fi ħdan sistema ta' kasti riġida, u tippersisti minkejja l-abolizzjoni uffiċjali tal-iskjavitù min-naħa tal-pajjiż fl-1981 u l-penalizzazzjoni espliċita tagħha fl-2007; jesprimi t-tħassib kbir tiegħu dwar in-natura istituzzjonalizzata, sal-isferi tal-amministrazzjoni pubblika, ta' din il-prattika; jikkonstata ulterjorment li r-riluttanza estrema tal-Gvern tal-Mawritanja li jirrikonoxxi l-eżistenza

kontinwata u mifruxa tal-iskjavitù, u li sal-lum sid wieħed biss ta' skjavi tħarrek il-Qorti u nstab ħati; iħeġġeġ lill-Gvern tal-Mawritanja jagħmel unur lill-impenji u lill-obbligi ġuridiċi nazzjonali u internazzjonali tiegħu bil-għan li jtemm effettivament kull forma ta' skjavitù u jippromulga liġijiet kontra l-iskjavitù u fost ħwejjeġ oħra jipprevedi proċeduri ta' kumpens; iħeġġeġ, barra minn hekk, lill-awtoritajiet tal-Mawritanja jieqfu jagħmlu vessazzjonijiet u saħansitra jarrestaw lill-attivisti lokali tas-soċjetà ċivili li qegħdin iwettqu kampanja għall-eliminazzjoni tal-iskjavitù, inkluż fuq akkużi ta' apostasija; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri tagħha jkomplu isostnu, f'dan ir-rigward, l-ħidma tal-organizzazzjonijiet tal-Mawritanja kif ukoll internazzjonali kontra l-iskjavitù, fosthom ir-Rapporteur Speċjali tan-Nazzjonijiet Uniti (RSNU) dwar il-forom kontemporanji ta' skjavitù u l-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol;

73. Jikkonstata bi tħassib kbir li l-iskjavitù tippersisti fir-reġjun tas-Saħel kollu kemm hu, b'għadd ta' persuni f'xogħol skjavizzat fil-Mali, fin-Niġer u bnadi oħra; iħeġġeġ lill-awtoritajiet nazzjonali u internazzjonali responsabbli jieħdu azzjoni f'dan ir-rigward, billi jimmonitorjaw l-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni fis-seħħ li tipprojbixxi u tippenalizza l-iskjavitù, b'attenzjoni partikolari lejn il-pożizzjoni u l-vulnerabilità tan-nisa u tal-bniet; jinkoraġġixxi l-iżvilupp mill-awtoritajiet ta' programmi li għandhom l-għan, fost oħrajn, li jassistu fir-riabilitazzjoni u fir-reintegrazzjoni tal-vittmi, jiġbru d-data u jorganizzaw kampanji ta' sensibilizzazzjoni, peress li l-iskjavitù hija meqjusa minn bosta bħala sitwazzjoni naturali u din il-ġerarkija soċjali għandha għeruq sodi; jinkoraġġixxi lill-awtoritajiet lokali jiżviluppaw strateġiji u programmi li jimmiraw għall-integrazzjoni fis-soċjetà ta' persuni li kienu skjavi billi jiżguraw mezzi ta' sussistenza u aċċess adegwat għax-xogħol;

74. Jesprimi tħassib dwar il-ksur tad-drittijiet fundamentali tat-tfal fis-Saħel, b'mod partikolari, il-vjolenza u d-diskriminazzjoni bbażati fuq il-ġeneru, it-tħaddim prevalenti tat-tfal, l-allegata detenzjoni ta' minorenni fil-ħabsijiet tal-adulti fil-Mawritanja, fil-Mali u fi bnadi oħra, u r-reklutament miċ-Ċad ta' suldati tfal fl-armata regolari tal-pajjiż; jistieden lill-UE taħdem mill-qrib mal-gvernijiet tas-Saħel biex tiżgura l-qerda ta' dawn il-prattiki;

75. Jesprimi tħassib kbir dwar il-provi tat-tħaddim tat-tfal fil-minjieri tad-deheb, fl-agrikoltura, fil-forestrija u f'setturi oħra tal-ekonomija tal-Mali, li, skont ir-rapporti, jinvolvu t-tfal mill-età ċkejkna ta' sitt snin; jikkonstata l-liġijiet fis-seħħ fl-Istati tas-Saħel jipprojbixxu t-tħaddim tat-tfal; jikkonstata wkoll in-natura partikolarment perikoluża tal-estrazzjoni tad-deheb; jistieden, għaldaqstant, lill-awtoritajiet tal-Mali jimplimentaw il-proposti politiċi fil-Pjan ta' Azzjoni għall-Ġlieda kontra t-Tħaddim tat-Tfal (PANETEM) tagħha ta' Ġunju 2011, u jippromwovu l-edukazzjoni universali b'mod aktar attiv; jistieden lill-UE taħdem mal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol (ILO) u ma' organizzazzjonijiet nazzjonali u internazzjonali oħrajn, biex teqred bis-sħiħ t-tħaddim tat-tfal fil-Mali; jistieden lill-Istati tas-Saħel kollha jiġġieldu kontra t-tħaddim tat-tfal u jippromwovu l-edukazzjoni;

76. Jikkonstata, bi tħassib kbir, li skont l-istatistika tal-NGOs, aktar minn tliet miljun tifel u tifla taħt l-età tas-17-il sena qed jaħdmu fil-Mali; jiddeplora din is-sitwazzjoni, speċjalment billi tirriżulta f'rati ta' edukazzjoni mnaqqsa u rati ta' litteriżmu baxxi;

77. Ifakkar li l-UE taderixxi mal-prinċipji tal-Proċess ta' Kimberley, timplimenta l-programmi

tal-Pjan ta' Azzjoni għall-Infurzar tal-Liġi tal-Foresta, Governanza u Kummerċ (FLEGT) u tagħmel sforz biex tippromwovi r-rispett tal-istandards internazzjonali bażiċi fir-rigward tal-protezzjoni soċjali, ix-xogħol u l-ambjent, kif ukoll ir-responsabilità soċjali tal-kumpaniji (CSR); jistieden lill-UE u lill-Istati tas-Saħel jirriflettu dwar proċess tat-traċċabilità tad-deheb fuq l-eżempju tal-proċess ta' Kimberley dwar id-djamanti; jenfasizza l-bżonn li l-kumpaniji Ewropej b'sussidjarji fil-pajjiżi tar-reġjun jaċċertaw ruħhom li dawn l-istandards bażiċi u l-linji gwida internazzjonali dwar is-CSR qegħdin jiġu rispettati; jindika li l-UE dalwaqt sejra tintroduċi l-prinċipju tar-rapportar rigward kull pajjiż individwali;

78. Huwa mħasseb ħafna bir-rapporti ta' sekwestru ta' tfal għal riskatt u bejgħ fiċ-Ċad, kif ukoll f'pajjiżi oħrajn fir-reġjun; jikkonstata li t-tfal qegħdin jiġu traffikati internament u barra għal skopijiet ta' xogħol furzat, żwieġ furzat u sfruttament sesswali; jikkonstata, barra minn hekk, li f'ċerti każijiet ġew sekwestrati u mibjugħa tfal lill-aġenziji ta' adozzjoni internazzjonali;

79. Jistieden lill-Istati tas-Saħel jippromwovu l-aċċess għall-edukazzjoni għat-tfal kollha, subien u bniet, u għall-popolazzjonijiet nomadi, mingħajr diskriminazzjoni abbażi ta' razza, kasti jew etnija; jistieden lill-Istati tas-Saħel jippromwovu l-politiki ta' taħriġ professjonali, l-aċċess għall-edukazzjoni għolja u l-impjieg biex iż-żgħażagħ tas-Saħel jiġu offruti prospettiva għall-futur u għalhekk jinżammu 'l bogħod mill-gruppi terroristiċi; jisħaq li l-kundizzjonijiet tat-tfal fl-iskejjel iridu jirrispettaw kriterji minimi ta' saħħa, sigurtà u dinjità u li għandhom jittieħdu provvedimenti biex jiġi żgurat li t-tfal ma jiġux ittrattati ħażin jew jiġu mġiegħla jittallbu l-karità mit-tuturi tagħhom;

80. Jappella għall-istabbiliment u għall-monitoraġġ ta' politiki sanitarji u tal-edukazzjoni effikaċi għan-nies l-iktar vulnerabbli, bħan-nisa u t-tfal, biex joqorbu lejn l-Għanijiet ta' Żvilupp tal-Millennju: edukazzjoni primarja għal kulħadd, titjib tas-saħħa materna u aċċess għall-kura għal kulħadd, ġlieda kontra l-HIV/AIDS u l-marda kollu li jittieħed; jistieden lill-Unjoni Ewropea, fil-qafas tal-11-il FEŻ, tagħmel liż-żgħażagħ prijorità tal-azzjoni tagħha fis-Saħel u tiżviluppa politika ambizzjuża fil-qasam tal-edukazzjoni; ifakkar fl-importanza tal-politiki ddedikati għan-nisa kif ukoll għall-aċċess għall-impjieg;

81. Jirrikonoxxi r-rwol importanti li n-nisa jiżvolġu fl-istabbilizzazzjoni u fl-iżvilupp tas-Saħel u jappella għat-tisħiħ tal-influwenza preponderanti tagħhom fil-prevenzjoni tal-kunflitti, fiż-żamma u fir-rikostruzzjoni tal-paċi, kif ukoll fl-oqsma tas-sigurtà, tal-politika u tal-iżvilupp ekonomiku; jinkoraġġixxi lill-imsieħba tal-iżvilupp jagħtu appoġġ finanzjarju favur proġetti speċifikament immirati għall-emanċipazzjoni tan-nisa fir-reġjun;

82. Jikkonstata d-diskriminazzjoni li jħabbtu wiċċhom magħha n-nisa u l-bniet, u dan jidher, fost oħrajn, miż-żwieġ furzat, miż-żwieġ ta' minorenni, mill-isfruttament sesswali, mil-livell baxx ta' edukazzjoni, mill-prattika mifruxa tal-mutilazzjoni ġenitali femminili, inkluża l-infibulazzjoni, kif ukoll mill-prattiki tradizzjonali bħal li armel jiżżewweġ lil oħt il-mara (sororat) jew li raġel jiżżewweġ lill-armla ta' ħuh (levirat); jappella għall-implimentazzjoni, f'kooperazzjoni mal-atturi tal-iżvilupp fil-post kollha, ta' politiki intiżi li jissalvagwardaw id-drittijiet tal-bniedem u l-parità tal-ġeneru, partikolarment ir-rispett, is-salvagwardja u l-promozzjoni tad-drittijiet tan-nisa, inklużi d-drittijiet fl-isfera sesswali u riproduttiva, mingħajr diskriminazzjoni abbażi ta' razza, kasta, età, twemmin reliġjuż, stat

ċivili, oriġini jew kundizzjoni ta' migrant jew mhux; jenfasizza li hemm in-neċessità ta' aktar sforzi sabiex jiġi żgurat li r-riformi marbuta mal-governanza u l-istat tad-dritt iwieġbu għall-ħtiġijiet speċifiċi tan-nisa;

83. Jesprimi l-preokkupazzjoni tiegħu dwar id-diskriminazzjonijiet li jsofru n-nisa u l-bniet fil-biċċa l-kbira ta' dan ir-reġjun, b'mod partikolari f'termini ta' aċċess għall-edukazzjoni, għal impjieg bi drittijiet u għas-saħħa, u fl-ambitu ta' prattiki bħaż-żwieġ furzat, l-isfruttament sesswali u l-mutilazzjoni ġenitali;

84. Jesprimi tħassib dwar id-diskriminazzjoni li jħabbtu wiċċhom magħha n-nisa u l-bniet fil-biċċa l-kbira ta' dan ir-reġjun, u dan jidher, fost oħrajn, miż-żwieġ furzat, miż-żwieġ ta' minorenni, mill-isfruttament sesswali, mil-livell baxx ta' edukazzjoni, mill-prattika mifruxa tal-mutilazzjoni ġenitali femminili, inkluża l-infibulazzjoni, kif ukoll mill-prattiki tradizzjonali bħal li armel jiżżewweġ lil oħt il-mara (sororat) jew li raġel jiżżewweġ lill-armla ta' ħuh (levirat), kif ukoll fir-rigward tal-aċċess għall-edukazzjoni, għal impjieg bi drittijiet u għas-saħħa; jappella għall-implimentazzjoni, f'kooperazzjoni mal-atturi tal-iżvilupp fil-post kollha, ta' politiki intiżi li jissalvagwardaw id-drittijiet tal-bniedem u l-parità tal-ġeneru, partikolarment ir-rispett, is-salvagwardja u l-promozzjoni tad-drittijiet tan-nisa, inklużi d-drittijiet fl-isfera sesswali u riproduttiva, mingħajr diskriminazzjoni abbażi ta' razza, kasta, età, twemmin reliġjuż, stat ċivili, oriġini jew kundizzjoni ta' migrant jew mhux; jenfasizza li hemm in-neċessità ta' aktar sforzi sabiex jiġi żgurat li r-riformi marbuta mal-governanza u l-istat tad-dritt iwieġbu għall-ħtiġijiet speċifiċi tan-nisa;

85. Jistieden lill-pajjiżi tas-Saħel jadottaw liġijiet u miżuri konkreti li jipprojbixxu l-forom kollha ta' vjolenza kontra n-nisa, u jistabbilixxu penali għalihom, inkluża l-vjolenza domestika u sesswali, il-fastidju sesswali u prattiki tradizzjonali dannużi, bħall-mutilazzjonijiet ġenitali tan-nisa u ż-żwiġijiet furzati, speċjalment fil-każ ta' bniet minorenni; jenfasizza l-importanza tal-protezzjoni tal-vittmi u tal-għoti ta' servizzi speċifiċi, u tal-ġlieda kontra l-impunità tal-aggressuri, filwaqt li jiggarantixxu li dawn ir-reati jiġu investigati, proċessati u sanzjonati kif xieraq, u li n-nisa kollha jkollhom aċċess sħiħ għall-ġustizzja, mingħajr l-ebda tip ta' diskriminazzjoni għal raġunijiet reliġjużi u/jew ta' oriġini etnika; jenfasizza li l-vjolenza domestika mhijiex xi ħaġa privata fi ħdan il-familja, u l-iskużi għal vjolenza msejsa fuq twemmin reliġjuż jew kulturali mhumiex aċċettabbli;

86. Iħeġġeġ lill-pajjiżi tas-Saħel jirrevedu l-liġijiet tagħhom dwar in-nisa u d-drittijiet dwar il-proprjetà; jenfasizza l-importanza li n-nisa jkollhom il-pussess tal-art li jaħdmu, l-istess art li fuqha jgħixu;

87. Iħeġġeġ lill-komunità internazzjonali talloka aktar fondi biex id-drittijiet tan-nisa u l-għoti ta' setgħa lin-nisa fir-reġjun jimxu 'l quddiem; jilqa' pożittivament l-isforzi tal-Unjoni Afrikana favur id-drittijiet tan-nisa u jfakkar fl-importanza tal-Komunità Ekonomika tal-Istati tal-Afrika tal-Punent (ECOWAS) għall-istabilità tar-reġjun; jistieden lill-pajjiżi tas-Saħel jintensifikaw il-kooperazzjoni bejniethom bil-għan li jniedu kampanji ta' sensibilizzazzjoni dwar id-drittijiet tan-nisa flimkien mal-NGOs, is-soċjetà ċivili, in-Nazzjonijiet Uniti u l-Unjoni Ewropea; jistieden lill-Unjoni Ewropea taħdem mal-atturi reġjonali biex jippromwovu l-edukazzjoni tal-bniet u jappoġġaw miżuri li jagħtu spinta lis-sigurtà finanzjarja u l-potenzjal tan-nisa, bħala elementi ewlenin għall-iżgurar ta' għoti

ta' setgħa f'termini soċjali, politiċi u ekonomiċi lin-nisa; jinkoraġġixxi, barra minn hekk, enfasi politika fuq it-titjib tal-kura tas-saħħa tan-nisa;

88. Jistieden, barra minn hekk, lill-pajjiżi tas-Saħel jiżguraw li l-bniet kollha jkunu reġistrati mat-twelid u li sussegwentement ikunu iskritti fl-edukazzjoni tal-iskola primarja; jistieden lill-Unjoni Ewropea taħdem mal-atturi reġjonali biex jippromwovu l-edukazzjoni tal-bniet u jappoġġaw miżuri li jagħtu spinta lis-sigurtà finanzjarja u l-potenzjal tan-nisa, bħala elementi ewlenin għall-iżgurar ta' għoti ta' setgħa f'termini soċjali, politiċi u ekonomiċi lin-nisa; jinkoraġġixxi, barra minn hekk, enfasi politika fuq it-titjib tal-kura tas-saħħa tan-nisa;

89. Jistieden lill-Kummissjoni, lis-SEAE u lill-Kunsill jinkoraġġixxu lil aktar pajjiżi tar-reġjun jadottaw dispożizzjonijiet espliċiti fil-leġiżlazzjonijiet tagħhom u jippromwovu l-programmi bil-għan li jiġu garantiti d-drittijiet tan-nisa u tal-bniet, partikolarment, l-aċċess għas-servizzi pubbliċi, fil-qasam tal-edukazzjoni, l-aċċess għas-saħħa, id-drittijiet sesswali u riproduttivi, jiżguraw self għall-ikel, għall-art u għar-riżorsi produttivi, speċjalment fiż-żoni rurali, kif anki l-aċċess għall-kura tas-saħħa u għas-sistema ġudizzjarja, bil-għan li tiżdied l-indipendenza finanzjarja tan-nisa, jiġu megħjuna jagħmlu t-tranżizzjoni minn xogħol informali għal dak formali, il-parteċipazzjoni tagħhom fit-teħid tad-deċiżjonijiet politiċi u ekonomiċi u l-eliminazzjoni ta' kull forma ta' vjolenza kontra n-nisa u l-bniet, inkluż l-eradikazzjoni taż-żwieġ furzat ta' minorenni u l-prattika barbara tal-mutilazzjoni ġenitali femminili;

90. Jistieden lir-RSUE għas-Saħel u lir-RSUE għad-drittijiet tal-bniedem, rispettivament, jiżviluppaw azzjonijiet komuni għall-garanzija tad-drittijiet tan-nisa fir-reġjun b'mod aktar effikaċi, billi jiġġieldu kontra l-impunità fir-rigward tal-vjolenza msejsa fuq il-ġeneru u kontra l-forom l-oħrajn ta' vjolenza li joffendu d-dinjità tan-nisa; iħeġġeġ lill-Kummissjoni, lis-SEAE u lill-Istati sħab jagħmlu d-drittijiet tan-nisa u l-parità tal-ġeneru prijorità fil-programmi ta' għajnuna bilaterali u jfornu finanzjament sostenibbli u affidabbli għall-inizjattivi bil-għan li n-nisa jingħataw aktar setgħa u jingħata spinta lill-parità tal-ġeneru; jikkundanna b'mod partikolari l-vjolenza bħala l-ostaklu prinċipali biex in-nisa jgawdu mil-libertà soċjali u ekonomika tagħhom; jenfasizza li l-promozzjoni tal-parità bejn l-irġiel u n-nisa għandha titqies bħala kwistjoni trasversali;

91. Jilqa' pożittivament l-istatus ġuridiku tar-relazzjonijiet omosesswali fil-Mali, fin-Niġer, fiċ-Ċad u fil-Burkina Faso; jiddispjaċih, madankollu, li d-diskriminazzjoni għadha preżenti fis-soċjetà; jesprimi t-tħassib gravi tiegħu dwar l-użu ta' liġijiet ta' "indiċenza pubblika" u liġijiet li jipprojbixxu l-assoċjazzjoni għal "skop immorali" fil-konfront tal-komunità LGBT fil-Mali u fir-reġjun tal-madwar; jittama li l-oppressi waqt l-irvell fil-Mali tat-Tramuntana jkunu jistgħu jerġgħu jintegraw ruħhom bla perikli fis-soċjetà tagħhom; jesprimi tħassib kbir dwar il-penalizzazzjoni kontinwa tar-relazzjonijiet LGBT fil-Mawritanja, li, għall-irġiel, nominalment tfisser il-piena tal-mewt bi tħaġġir fil-pubbliku; jikkonstata madankollu li ma hemm l-ebda episodju dokumentat li din il-piena xi darba ġiet applikata; iħeġġeġ iżda lill-Gvern tal-Mawritanja jaħdem mas-soċjetà ċivili biex issir riforma tal-leġiżlazzjoni tiegħu u jgħin biex titjieb il-ħajja taċ-ċittadini LGBT;

92. Jemmen li approċċ ibbażat fuq id-drittijiet għas-sitwazzjoni u għall-iżvilupp tal-poplu Twareg, li jittratta onestament l-inġustizzji storiċi, filwaqt li jżomm quddiem għajnejh il-

fatt li l-poplu Twareg jgħix f'żoni flimkien ma' gruppi etniċi oħrajn ukoll, huwa essenzjali għall-paċi u għall-iżvilupp fir-reġjun tas-Saħel; japprezza l-iżviluppi fin-Niġer dwar din il-kwistjoni, iżda jħeġġeġ lill-pajjiżi kollha b'popolazzjonijiet tat-Twareg konsistenti, inklużi l-pajjiżi mhux fis-Saħel bħall-Alġerija u l-Libja, jaħdmu mar-rappreżentanti tal-komunità bil-għan li jsolvu, mil-lat politiku u istituzzjonali, il-problemi tas-sottożvilupp u tal-animożità; jikkonstata, barra minn hekk, il-varjetà ta' kulturi mas-Saħel kollu; huwa tal-fehma li dawn il-popolazzjonijiet kollha għandhom ikunu jistgħu jsibu mill-ġdid il-koeżistenza paċifika; jinkoraġġixxi lill-gvernijiet tar-reġjun jinkluduhom kollha kemm huma fid-djalogi soċjali u politiċi, u fil-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet;

Rakkomandazzjonijiet politiċi tal-UE rigward is-Saħel

93. Jilqa' pożittivament il-ħatra tar-RSUE għas-Saħel, u l-element qawwi tad-drittijiet tal-bniedem fil-mandat tiegħu; jistenna li r-RSUE l-ġdid jikkoopera mill-qrib mar-RSUE għad-drittijiet tal-bniedem, mal-Uffiċċju tal-Prosekutur tal-QKI, mal-Uffiċċju tal-Kummissarju Għoli għad-Drittijiet tal-Bniedem (OHCHR) u mad-difensuri u mal-osservaturi tad-drittijiet tal-bniedem fir-reġjun; biex jippromwovi r-rispett tad-drittijiet tal-bniedem u tad-dritt umanitarju internazzjonali; jappella għal koordinament xieraq bejn ir-RSUE għas-Saħel mar-RSUE għall-Mediterran tan-Nofsinhar b'mod partikolari, kif ukoll mar-RSUE għall-Qarn tal-Afrika, peress li l-kriżijiet fl-Afrika għandhom implikazzjonijiet reġjonali qawwijin, għandhom tendenza li jkollhom effetti konsegwenzjali u jġorru kunsiderazzjonijiet ġeostrateġiċi; iħeġġeġ lill-UE, f'dan ir-rigward, tinvesti hija nnifisha f'koordinament effikaċi tal-isforzi kollha tal-UE fl-Afrika, speċjalment il-ġestjoni tal-kriżijiet u l-isforzi ta' wara l-kunflitt u, jistieden, għalhekk, lill-VP/RGħ tiżgura tali koordinament;

94. Jisħaq fuq l-importanza ta' implimentazzjoni tal-impenji tal-politika tal-UE fil-qasam tad-drittijiet tal-bniedem, inklużi l-linji gwida tagħha dwar it-tfal u l-kunflitt armat, il-vjolenza kontra n-nisa u l-bniet u l-ġlieda kontra kull forma ta' diskriminazzjoni kontrihom, il-promozzjoni tar-rispett tad-dritt umanitarju internazzjonali, il-protezzjoni taċ-ċivili fil-missjonijiet u fl-operazzjonijiet tal-PSDK kif ukoll tal-politika ta' approċċ komprensiv tal-UE dwar l-implimentazzjoni tar-riżoluzzjonijiet 1325 u 1820 tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-Nazzjonijiet Uniti dwar in-nisa, il-paċi u s-sigurtà, inkluż il-monitoraġġ u r-rappurtar ta' żviluppi f'dan ir-rigward;

95. Jiddeplora l-fatt li la l-Istrateġija tal-UE għas-Sigurtà u l-Iżvilupp fis-Saħel, adottata fil-21 ta' Marzu 2011, u lanqas il-konklużjonijiet dwarha adottati mill-Kunsill "Affarijiet Barranin" tat-23 ta' Marzu 2012 ma fihom riferiment għall-promozzjoni tal-parità tal-ġeneru, għas-sitwazzjoni tan-nisa jew għall-ħarsien ta' drittijiethom;

96. Jilqa' pożittivament il-linji strateġiċi ta' azzjoni fl-Istrateġija għas-Saħel tal-UE, inklużi l-appoġġ għal governanza tajba u riżoluzzjoni interna tal-kunflitt u l-promozzjoni tagħhom; jemmen, madankollu, li l-istrateġija għadha ma tintegrax adegwatament id-drittijiet tal-bniedem, l-istat tad-dritt, is-sostenn għad-demokrazija, il-governanza ekonomika effikaċi u l-miżuri b'saħħithom kontra l-korruzzjoni bħala elementi fundamentali għall-appoġġ tar-rabta bejn l-iżvilupp u s-sigurtà fil-qalba tagħha; iħeġġeġ lill-istituzzjonijiet tal-UE jikkollaboraw biex fil-futur qrib jirrevedu l-istrateġija, billi jinkludu proposti konkreti għal:

a) l-indirizzar tas-sitwazzjoni kritika tar-rifuġjati u tal-persuni spostati internament fir-reġjun kollu,

b) it-tegħlib tas-sofferenza tal-iskjavitù, tat-traffikar tal-bnedmin u ta' forom oħrajn ta' traffikar u kuntrabandu li taw prova li huma tassew ta' detriment għad-drittijiet tal-bniedem u tas-sigurtà fir-reġjun,

c) it-titjib tas-sitwazzjoni tan-nisa, tat-tfal u tal-minoranzi,

d) id-direzzjoni b'mod effikaċi u effiċjenti tal-għajnuna, li toffri sostenn miżjud lill-gvernijiet għall-prinċipju ta' "aktar għal aktar",

e) it-tmiem tal-kultura ta' impunità, inkluż permezz ta' miżuri ta' appoġġ diġà proposti jew implimentati fil-Mali u fi bnadi oħra,

f) il-protezzjoni tal-libertajiet ċivili u t-titjib tal-governanza demokratika permezz ta' proċessi elettorali inklużivi u rappreżentazzjoni kredibbli, u permezz ta' sostenn għas-soċjetà ċivili,

g) il-protezzjoni tad-diversità u tal-patrimonju kulturali;

97. Jirrakkomanda li l-Unjoni Ewropea tqis il-possibilità ta' sanzjonijiet immirati, permezz ta' ffriżar tal-assi, projbizzjonijiet tal-viżi jew strumenti oħrajn, lill-awturi tal-aktar ksur gravi tad-drittijiet tal-bniedem, kemm fil-Mali kif ukoll fi bnadi oħra;

98. Jilqa' pożittivament ir-rapport reċenti tas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti dwar is-sitwazzjoni fis-Saħel; jikkonstata l-approċċ ta' "erbgħa b'erbgħa", li għandu l-għan li jagħti spinta lill-governanza, lis-sigurtà, lir-rekwiżiti umanitarji u lill-iżvilupp, bħala parti minn strateġija integrata; jilqa' pożittivament b'mod partikolari d-dimensjoni qawwija tad-drittijiet tal-bniedem fl-istrateġija, u jistieden lill-UE tkompli s-sostenn tagħha; ifaħħar barra minn hekk l-enfasi tal-istrateġija integrata tan-Nazzjonijiet Uniti fuq il-bini tal-parteċipazzjoni, is-sostenn ta' governanza lokali u reġjonali, it-tisħiħ ta' koeżjoni soċjali u ta' sigurtà, l-iżvilupp ta' sistemi ta' twissija bikrija għal theddidiet futuri u, b'mod partikolari, it-tisħiħ jew il-konsolidament tal-mekkaniżmi nazzjonali u reġjonali tad-drittijiet tal-bniedem; jinkoraġġixxi lill-Unjoni Ewropea tinkorpora approċċ olistiku simili għall-problemi relatati mas-sostenibilità, mas-sigurtà, maż-żvilupp, mad-drittijiet tal-bniedem u mal-qasam umanitarju, f'koordinament u f'armonija man-Nazzjonijiet Uniti, b'tali mod li jirrikonoxxi n-natura fundamentalment transnazzjonali, transkonfinali u interkonnessa tal-isfidi tas-Saħel;

99. Jenfasizza l-importanza kruċjali kontinwa ta' impenn dejjem ikbar min-naħa tal-UE mal-atturi reġjonali Afrikani bħall-UA, l-ECOWAS, l-Unjoni tal-Magreb Għarbi u l-istrumenti reġjonali Afrikani tad-drittijiet tal-bniedem, biex jiġi ġġenerat progress sostnut fl-inizjattivi tad-drittijiet tal-bniedem u tad-demokrazija fis-Saħel; iħeġġeġ lill-pajjiżi ġirien bħas-Senegal, l-Alġerija u l-Marokk jagħtu kontribut ta' direzzjoni u jgħinu fil-ħolqien ta' dinamiżmu reġjonali awtentiku li se jagħti spinta lill-iżvilupp ekonomiku reġjonali u lid-drittijiet tal-bniedem; jirrikonoxxi fl-aħħar mill-aħħar li s-soluzzjonijiet dejjiema għall-problemi tas-Saħel għandhom jiġu minn dak ir-reġjun u mill-poplu proprju tiegħu; jistieden, madankollu, lill-UE tkompli bl-impenn tagħha li taħdem mas-sħab tas-Saħel u tassistihom bil-mezzi kollha xierqa għad-dispożizzjoni tagħha biex titjieb il-kwalità tal-ħajja tal-popli f'dak ir-reġjun, u jissaħħu r-rabtiet mal-gvernijiet demokratiċi tagħhom;

Kunsiderazzjonijiet marbuta mad-drittijiet tal-bniedem fis-Saħara tal-Punent u l-kampijiet ta' Tindouf

100. Jilqa' b'sodisfazzjon ir-rapport ta' April 2013 tas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti dwar is-sitwazzjoni li tirrigwarda s-Saħara tal-Punent u jtenni l-konstatazzjonijiet fih, li jenfasizza l-importanza kritika li jiġi indirizzat il-kunflitt tas-Saħara tal-Punent bħala parti minn strateġija usa' favur is-Saħel, u li l-fatt li l-kwistjoni tad-drittijiet tal-bniedem għadha importanti għal kwalunkwe riżoluzzjoni tal-kunflitt; jikkonstata li l-kunflitti li għaddejjin fis-Saħel, b'mod partikolari l-preżenza ta' gruppi terroristiċi, bħall-AQIM fil-Mali tat-Tramuntana u fl-Alġerija tan-Nofsinhar, huma fatturi li jirriskjaw id-destabbilizzazzjoni tas-Saħara tal-Punent, kif ukoll tar-reġjun tal-madwar; jikkonstata, barra minn hekk, l-impatt negattiv tal-kunflitt fl-integrazzjoni reġjonali, li għandha tinvolvi lill-Marokk u lill-Alġerija, u tista' toffri opportunitajiet sinifikanti għad-demokratizzazzjoni u għall-iżvilupp ekonomiku, b'hekk jsaħħu s-sigurtà tal-bniedem fis-Saħel u fis-Saħara kollu;

101. Itenni s-sostenn tiegħu għar-riżoluzzjonijiet tan-Nazzjonijiet Uniti dwar is-Saħara tal-Punent; jappella għal rispett sħiħ tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali tal-poplu tas-Saħara tal-Punent, inklużi l-libertà ta' assoċjazzjoni, il-libertà ta' espressjoni u d-dritt għal dimostrazzjoni paċifika;

102. Jenfasizza l-bżonn li d-drittijiet tal-bniedem fis-Saħara tal-Punent u fil-kampijiet ta' Tindouf jiġu kkunsidrati, anki mingħajr ma tkun prevista l-ebda soluzzjoni politika definittiva jew tiġi espressa fehma dwar tali soluzzjoni; itenni, iżda, li l-awtodeterminazzjoni hija dritt tal-bniedem fundamentali, kif speċifikat mill-Artikolu 1 tal-Patt Internazzjonali tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet Ċivili u Politiċi, u jfakkar ukoll li l-integrità territorjali hija prinċipju tad-dritt internazzjonali; ifakkar, barra minn hekk, fir-riżoluzzjoni 1754(2007) tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-Nazzjonijiet Uniti li tħeġġeġ lill-partijiet jibdew negozjati in bona fede, mingħajr kundizzjonijiet preliminari, bil-għan li tinkiseb soluzzjoni politika ġusta, dejjiema u reċiprokament aċċettabbli, li tkun tipprevedi l-awtodeterminazzjoni tal-poplu tas-Saħara tal-Punent; itenni dan l-appell lill-Marokk u lill-Front Polisario biex jissuktaw bin-negozjati għal soluzzjoni paċifika tal-kunflitt, u jerġa' jafferma d-drittijiet tal-poplu tas-Saħara tal-Punent għall-awtodeterminazzjoni; jisħaq fuq l-opportunitajiet li ġejjin mir-riformi politiċi u demokratiċi meħuda fil-Marokk, filwaqt li jieħu nota tal-obbligi aktar qawwijin li huma meħtieġa minn tali riformi għar-rispett u għas-sostenn tad-drittijiet tal-bniedem partikolarment fis-Saħara tal-Punent; jibża' li d-dewmien ta' 25 sena għall-organizzazzjoni ta' referendum, jew għall-wasla ta' kwalunkwe forma oħra ta' arranġament politiku negozjat li huwa reċiprokament aċċettabbli, qiegħed iżid l-aljenazzjoni tas-Saħara tal-Punent u l-potenzjal għall-vjolenza, partikolarment fost iż-żgħażagħ; jistieden lill-Unjoni Ewropea tinvolvi ruħha aktar u tappoġġa lin-Nazzjonijiet Uniti fl-isforzi tagħhom biex jinkoraġġixxu lill-partijiet jerġgħu jiftħu n-negozjati diretti bil-għan ta' soluzzjoni paċifika u dejjiema għall-kunflitt;

103. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri, peress li s-soluzzjoni politika tal-kunflitt, ir-rikonċiljazzjoni u s-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fis-Saħara tal-Punent huma marbutin mill-qrib, ikunu aktar attivi fir-riżoluzzjoni tal-kunflitt tas-Saħara tal-Punent, mhux biss billi jsostnu n-negozjati tan-Nazzjonijiet Uniti iżda wkoll billi jirrikorru għad-

diversi strumenti ta' politika esterna (pereżempju t-tisħiħ tal-monitoraġġ tad-drittijiet tal-bniedem u s-sensibilizzazzjoni fost il-forzi tal-pulizija u tas-sigurtà, b'sostenn għal riformi demokratiċi, inklużi d-deċentrament u l-ġlieda kontra d-diskriminazzjoni fir-reġjun) għall-promozzjoni tal-bini ta' fiduċja meħtieġ ferm bejn il-partijiet tal-kunflitt;

104. Jesprimi tħassib kbir dwar ir-rapport reċenti tar-RSNU dwar it-tortura, li aċċerta li l-uffiċjali Marokkini żammew f'detenzjoni individwi fuq raġunijiet politiċi, imponew tortura u stupru fuq il-ħabsin tas-Saħara tal-Punent, serqu u abbandunaw id-dimostranti fid-deżert biex jintimidawhom u mmiraw deliberatament u frekwentement lis-sostenituri tal-indipendenza, anki fi djarhom; jikkonstata aktar allegazzjonijiet mifruxa ta' għajbien furzat u proċessi inġusti; jiġbed attenzjoni partikolari fuq iż-żarmar tal-kamp ta' protesta ta' Gdeim Izik f'Novembru 2010, fejn il-vjolenza konsiderevoli swiet tlettax-il-ħajja, u l-proċess sussegwenti, fi Frar 2013, ta' 25 persuna mis-Saħara tal-Punent, ħafna minnhom magħrufa bħala attivisti tad-drittijiet tal-bniedem; jikkonstata l-insistenza min-naħa tal-Marokk għall-imparzjalità tal-proċess u għas-smigħ xieraq, u l-konklużjonijiet pożittivi ta' ċerti osservaturi internazzjonali, iżda jfakkar ukoll fit-tħassib tar-RSNU dwar l-użu tal-qorti militari, l-allegazzjonijiet ta' tortura u n-nuqqas min-naħa tal-awtoritajiet Marokkini li jinvestigawhom tali allegazzjonijiet; jikkonstata l-konklużjonijiet ta' ċerti NGOs u osservaturi tad-drittijiet tal-bniedem dwar l-allegata politiċizzazzjoni tal-proċessi kriminali, provi lakunużi u sentenzi eċċessivi tal-każ, b'għoxrin ruħ ikkundannati bejn għoxrin sena priġunerija u għomorhom il-ħabs; jilqa' favorevolment għalhekk l-appoġġ min-naħa tal-Gvern Marokkin tar-rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill Nazzjonali għad-Drittijiet tal-Bniedem (CNDH) li ċ-ċivili fil-futur ma għandhomx jiġu proċessati minn tribunali militari; iħeġġeġ lill-Gvern Marokkin jiggarantixxi li din issir realtà; jiddispjaċih fl-istess ħin li din id-deċiżjoni mhijiex se tolqot lil dawk diġà kkundannati; iħeġġeġ, barra minn hekk, lill-Gvern Marokkin jimplimenta r-rakkomandazzjonijiet kollha li saru fi ħdan ir-rapporti tan-NU u tas-CNDH, u jissokta bl-iżvilupp ta' kultura tad-drittijiet tal-bniedem; jistieden, f'dan ir-rigward, lill-awtoritajiet Marokkini jilliberaw immedjatament lill-priġunieri politiċi kollha tas-Saħara tal-Punent, jaħdmu mas-soċjetà ċivili u mal-atturi l-oħra biex jiggarantixxu t-trasparenza u l-imparzjalità tal-proċeduri ġudizzjarji tagħhom, u jinvestigaw u jħarrku lill-uffiċjali tas-sigurtà li, allegatament, kienu involuti f'detenzjonijiet arbitrarji, torturi u abbużi ta' poter oħrajn;

105. Jikkundanna l-abbużi mid-drittijiet tal-bniedem li n-nisa tas-Saħara tal-Punent huma vittmi tagħhom fuq it-territorji okkupati mill-Marokk, li jsiru b'mod partikolari bi trattamenti vessatorji u vjolenzi sesswali, prattiki li jużaw il-forzi ta' okkupazzjoni Marokkini biex jintimidaw lill-poplu tas-Saħara tal-Punent fil-ġlieda tiegħu għad-dritt leġittimu għall-awtodeterminazzjoni;

106. Itenni t-tħassib dwar r-rapport tal-OHCHR tal-2006 li ħareġ f'forma mhux uffiċjali, dwar ir-restrizzjonijiet fuq il-libertà tal-kelma, il-libertà ta' għaqda u l-libertà ta' assoċjazzjoni fis-Saħara tal-Punent; jikkonstata r-rivendikazzjoni tal-Marokk li jawtorizza dimostrazzjonijiet ta' sit-in u forom oħrajn ta' protesta; jiddispjaċih bl-ostruzzjoniżmu istituzzjonali apparenti pprattikat mill-Marokk fil-konfront tal-NGOs li jsostnu pożizzjoni favur l-indipendenza billi ġewlhom impediti r-reġistrazzjoni u r-rikonoxximent ġuridiċi tagħhom, neċessarji għad-difiża effikaċi tal-komunitajiet tagħhom; jikkundanna s-sanzjonijiet spiss ħorox għal "leżjoni tal-integrità territorjali Marokkina", biċċa leġiżlazzjoni li tintuża, skont ir-rapporti, biex jiġu mmirati dawk il-persuni tas-Saħara tal-

Punent li b'mod paċifiku jargumentaw favur l-indipendenza; ifakkar fil-konklużjonijiet tal-Espert Indipendenti tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-drittijiet kulturali li l-awtoritajiet Marokkini joħonqu ċerti aspetti tal-kultura tas-Saħara tal-Punent; itenni l-appell tal-Espert Indipendenti tan-Nazzjonijiet Uniti biex dawn il-miżuri jitneħħew u tiġi promossa d-diversità kulturali bis-sħiħ; jikkonstata pożittivament, f'dan ir-rigward, id-dispożizzjonijiet dwar ir-rispett tad-drittijiet kulturali li ġew inklużi fil-kostituzzjoni Marokkina l-ġdida; japprezza l-ħolqien ta' stazzjon televiżiv apposta tas-Saħara tal-Punent; jinkoraġġixxi enerġikament l-implimentazzjoni sħiħa ta' tali dispożizzjonijiet;

107. Jiddispjaċih ferm bil-fatt li nhar l-Erbgħa 6 ta' Marzu 2013 il-Marokk keċċa delegazzjoni ta' erba' Membri tal-Parlament Ewropew; jikkonstata li l-għan tad-delegazzjoni kien li żżur it-territorji tas-Saħara tal-Punent biex tistħarreġ dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u tiltaqa' mar-rappreżentanti tal-MINURSO; jikkundanna bis-saħħa l-imġiba tal-awtoritajiet Marokkini u jitlob lir-Renju tal-Marokk jippermetti l-aċċess liberu u l-moviment liberu fis-Saħara tal-Punent lill-osservaturi indipendenti, lill-membri tal-parlamenti, lill-istampa u lill-organizzazzjonijiet umanitarji;

108. Ifakkar fit-tħassib tal-Uffiċċju tas-Servizzi tal-Proġetti tan-Nazzjonijiet Uniti (UNOPS) li s-Saħara tal-Punent jibqa' waħda mill-aktar żoni b'mini tal-art fid-dinja; jikkonstata li l-mini tal-art fis-Saħara tal-Punent ħallew traġikament mill-inqas 2 500 vittma mill-1975, u għadhom jheddu bosta eluf ta' nomadi tas-Saħara tal-Punent, u jirrappreżentaw ostaklu ewlieni għar-riżoluzzjoni tat-tilwima u tas-sitwazzjoni tar-rifuġjati tas-Saħara tal-Punent; ifaħħar, għaldaqstant, ix-xogħol tal-MINURSP, tal-Armata Rjali Marokkina, tal-Front Polisario, tal-Landmine Action u ta' oħrajn biex ifasslu mappa u jnaddfu ż-żoni milquta; jilqa' b'sodisfazzjon il-fatt li l-Front Polisario ffirma l-Appell ta' Ġinevra għall-projbizzjoni tal-mini antipersuna; jinkoraġġixxi lill-atturi kollha jagħmlu dak kollu possibbli biex jedukaw lill-popolazzjoni, jassistu lill-vittmi u jneħħu l-munizzjon li fadal kollu; jikkonstata ulterjorment li l-Marokk huwa wieħed mill-ftit pajjiżi, u wieħed minn tliet pajjiżi Afrikani biss, li ma ffirmawx it-Trattat dwar il-Projbizzjoni tal-Mini; jinkoraġġixxih jagħmel dan bħala miżura għal bini ta' fiduċja u sinjal ta' impenn għall-paċi;

109. Jenfasizza l-każ tan-nisa tas-Saħara tal-Punent u r-rwol importanti li dawn jiżvolġu fis-soċjetà tas-Saħara tal-Punent, partikolarment, fil-kampijiet tar-rifuġjati fejn l-illiteriżmu naqas drastikament minn 95 % fl-aħħar tal-kolonjaliżmu Spanjol għar-rata attwali ta' 5 %; jenfasizza r-rwol importanti tan-nisa fl-organizzazzjoni tal-istituzzjonijiet tas-Saħara tal-Punent, kif ukoll il-parteċipazzjoni għolja ta' dawn fil-proċess ta' teħid ta' deċiżjonijiet fil-livelli kollha, mill-kumitati lokali sal-parlament u l-gvern; jiġbed l-attenzjoni fuq ir-rwol li jiżvolġu n-nisa fis-Saħara tal-Punent fiż-żamma tal-paċi, fil-promozzjoni tad-djalogu u r-riżoluzzjoni tal-kunflitti u fil-preservazzjoni tas-soċjetà u l-istrutturi tas-Saħara tal-Punent;

110. Jesprimi tħassib dwar il-faqar u n-nuqqas tas-servizzi bażiċi fil-kampijiet tar-rifuġjati viċin Tindouf amministrati mill-Front Polisario, b'mod partikolari fir-rigward tan-nutrizzjoni, il-kura tas-saħħa u l-aċċess għall-ilma tajjeb għax-xorb; jilqa' pożittivament l-assistenza umanitarja mogħtija mill-UE permezz tal-ECHO lill-kampijiet tar-rifuġjati kkonċernati; jistieden, madankollu, lill-atturi internazzjonali jidderieġu, jikkoordinaw u jikkonsolidaw l-għajnuna b'mod aktar effikaċi, u fejn xieraq iżidu l-ammont tal-għajnuna sabiex jiżguraw l-istabilità tas-sitwazzjoni umanitarja u jgħinu fit-titjib tal-kundizzjonijiet

fil-kampijiet; itenni r-rakkomandazzjonijiet tar-RSNU dwar l-alloġġi adegwati li skont dawn għandhom jiġu ddestinati finanzjamenti internazzjonali suffiċjenti għall-forniment ta' alloġġi, fid-dawl tad-disponibilità skarsa tagħhom sal-lum; jikkonstata, madankollu, il-funzjonament tas-sistemi ta' governanza fil-kampijiet, u jilqa' pożittivament il-preżenza attiva tas-soċjetà ċivili, bil-parteċipazzjoni qawwija tan-nisa fihom it-tnejn; jilqa' pożittivament ukoll l-enfasi soċjali fuq l-edukazzjoni, minkejja l-iskarsezza tar-riżorsi; jikkonstata, iżda, in-nuqqas ta' dokumentazzjoni ċara dwar in-numru eżatt ta' abitanti fil-kampijiet; jistieden lill-awtoritajiet tal-Front Polisario, bl-assistenza, fejn xieraq, tal-Alġerija, iwettqu u jaġevolaw ċensimenti perjodiċi jew reġistrazzjonijiet formali;

111. Jesprimi tħassib dwar il-fatt li l-faqar fil-kampijiet ta' Tindouf, flimkien ma' assenza ta' prospettivi fit-tul għal ħafna rifuġjati, jagħmilhom vulnerabbli għar-radikalizzazzjoni fundamentalista reliġjuża; jindika l-periklu għaż-żgħażagħ li jiġu reklutati mill-organizzazzjonijiet kriminali jew terroristiċi u jiġbed l-attenzjoni għall-konfini porużi tar-reġjun, li jirriskjaw faċilitazzjoni ta' infiltrazzjoni aktar fil-fond fil-kampijiet ta' gruppi ġiħadisti mill-Mali tat-Tramuntana jew minn bnadi oħra; jikkundanna, f'dan ir-rigward, il-ħtif ta' tliet operaturi ta' għajnuna Ewropej mill-kamp ta' Rabouni f'Ottubru 2011; jenfasizza, għalhekk, l-importanza enormi li jiġu garantiti s-sikurezza u s-sigurtà tal-kampijiet; jistieden lill-awtoritajiet Alġerini jintervjenu fuq ir-responsabilità tagħhom li jtaffu s-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fil-kampijiet ta' Tindouf; jesprimi sostenn sħiħ għall-programm tal-UNHCR immirat lejn it-trawwim tal-bini tal-fiduċja billi jiffaċilita skambji ta' familji bejn Tindouf u s-Saħara tal-Punent;

112. Jikkonstata li filwaqt li ħafna mill-osservaturi internazzjonali u r-rapporti tal-OHCHR, tal-Kummissjoni Afrikana dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Popli, tar-Robert F. Kennedy Center for Justice and Human Rights u tal-Human Rights Watch, identifikaw ftit provi ta' ksur sistemiku u istituzzjonali tad-drittijiet tal-bniedem fil-kampijiet, bosta atturi, fosthom il-Gvern Marokkin, l-NGOs Marokkini u xi ex abitanti tal-kampijiet ta' Tindouf, allegaw li l-awtoritajiet tal-Front Polisario jillimitaw il-libertà ta' espressjoni u ta' moviment tal-abitanti; jikkonstata l-fatt li l-Front Polisario jiċħad bil-qawwa dawn l-akkużi u juri r-rieda tiegħu li jikkoopera mal-entitajiet tan-Nazzjonijiet Uniti kompetenti għad-drittijiet tal-bniedem; jistieden għalhekk lill-Front Polisario jawtorizza lill-osservaturi indipendenti tad-drittijiet tal-bniedem biex jingħataw aċċess totali, regolari u mingħajr restrizzjonijiet għall-kampijiet u biex kwalunkwe allegazzjoni tiġi investigati b'mod rigoruż;

113. Jistieden lill-awtoritajiet Marokkini fit-territorji okkupati tas-Saħara tal-Punent jippermettu u jiffaċilitaw kuntatti regolari, skambji u żjarat tal-familji tas-Saħara tal-Punent bejn il-kampijiet tar-rifuġjati u t-territorji okkupati;

114. Japprezza l-isforzi ta' titjib tad-dokumentazzjoni ta' allegati abbużi tad-drittijiet tal-bniedem fis-Saħara tal-Punent, partikolarment permezz tat-twaqqif tas-CNDH, b'sedi f'Al Aaiun u f'Dakhla, kif rikonoxxut min-NU; jikkonstata l-ħidma pożittiva tas-CNDH, u jistieden lill-Gvern Marokkin jgħin fit-tisħiħ tal-indipendenza u tal-mandat tiegħu, u jiżgura l-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tiegħu; jinkoraġġixxi, barra minn hekk, is-CNDH iżid l-isforzi tiegħu biex jibni relazzjonijiet ma' dawk il-persuni tas-Saħara tal-Punent li huma ostili għad-dominju Marokkin u jiggarantixxi li jingħata segwitu adegwat għall-ilmenti; jilqa' pożittivament l-adozzjoni fl-2012 min-naħa tal-Marokk ta' tlieta mill-ħames rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill tan-NU għad-Drittijiet tal-Bniedem

dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fis-Saħara tal-Punent, u jistiednu jadotta t-tnejn l-oħra li fadal; jilqa' favorevolment, ukoll, l-istediniet tal-Marokk lid-delegazzjonijiet internazzjonali ad hoc, inkluż ir-RSNU dwar it-tortura, u l-fatt li tali stediniet ġew aċċettati; iħeġġeġ lill-awtoritajiet Marokkini jikkonċedu l-awtorizzazzjoni lill-organizzazzjonijiet internazzjonali l-oħra biex iwettqu missjonijiet ta' ġbid ta' informazzjoni, bħall-Kummissjoni Afrikana dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Popli u l-Parlament Ewropew; iħeġġeġ lill-partijiet rilevanti kollha jkomplu dan l-impenn mal-entitajiet tan-Nazzjonijiet Uniti fil-qasam tad-drittijiet tal-bniedem;

115. Jikkonstata, madankollu, l-allegazzjonijiet gravi u kkontestati kontra kemm l-amministrazzjoni Marokkina kif ukoll dik tal-Front Polisario; ifakkar ukoll fl-enfasi reċenti mogħtija mis-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti fuq monitoraġġ indipendenti, imparzjali, komprensiv u sostnut tas-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem kemm fis-Saħara tal-Punent kif ukoll fil-kampijiet; jikkonstata, f'dan ir-rigward, li n-Nazzjonijiet Uniti ma saħħewx il-mandat tal-MINURSO f'April 2013 biex jinkludu d-dimensjoni tad-drittijiet tal-bniedem; jinkoraġġixxi lin-Nazzjonijiet Uniti jagħmlu dan, inkella jistabbilixxu entità ġdida, permanenti u imparzjali kompetenti għad-drittijiet tal-bniedem bl-iskop li tissorvelja u tirrapporta dwar is-sitwazzjoni ġenerali tad-drittijiet tal-bniedem, u tinvestiga l-ilmenti individwali; jistieden lil din l-entità tinkludi lill-parti tas-Saħara tal-Punent ikkontrollata mill-Marokk, il-kampijiet ta' Tindouf u t-territorju l-ieħor ikkontrollat mill-Front Polisario;

116. Jinkoraġġixxi lill-gvernijiet tal-Marokk u tal-Alġerija jiżviluppaw u jsaħħu d-djalogu politiku tagħhom bil-għan li jtejbu d-dinamiżmu reġjonali u jevitaw it-tiħrix tat-tensjonijiet, u għall-ġid tal-komunità internazzjonali usa';

117. Iħeġġeġ lill-VP/RGħ u lir-RSUE għad-Drittijiet tal-Bniedem joffru lill-awtoritajiet Marokkini u lill-amministrazzjoni tal-Front Polisario programmi ta' taħriġ fil-qasam tad-drittijiet tal-bniedem fis-Saħara tal-Punent u f'Tindouf, li jkunu jimmiraw il-pulizija u l-aġenti l-oħrajn tas-sigurtà, il-ġudikatura, l-uffiċjali tal-amministrazzjoni lokali, il-mezzi tal-komunikazzjoni u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, b'konsolidament fuq ir-riformi politiċi lejn id-demokrazija, l-istat tad-dritt u d-drittijiet tal-bniedem imnedija mill-Marokk, u mingħajr ħsara għal soluzzjoni politika negozjata dwar il-kunflitt fis-Saħara tal-Punent iżda bil-għan li tiġi inkoraġġita dak in-negozjat;

118. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex jgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill, lill-Kummissjoni, lill-Viċi President tal-Kummissjoni/Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà, lir-RSUE għad-Drittijiet tal-Bniedem u lir-RSUE għas-Saħel, lill-Istati Membri tal-UE, lill-gvernijiet u lill-parlamenti tal-pajjiżi tas-Saħel, tal-Marokk, tal-Alġerija, u lill-Front Polisario, lis-Segretarju Ġenerali u lill-Kunsill tas-Sigurtà tan-Nazzjonijiet Uniti, lill-Kummissarju Għoli tan-Nazzjonijiet Uniti għad-Drittijiet tal-Bniedem, lill-Presidenza u lis-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni tal-Unjoni Afrikana, lill-Presidenza u lill-President tal-Kummissjoni tal-ECOWAS.

23.9.2013

OPINJONI TAL-KUMITAT GĦALL-IŻVILUPP

għall-Kumitat għall-Affarijiet Barranin

dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fir-reġjun tas-Saħel
(2013/2020(INI))

Rapporteur għal opinjoni: Jean Roatta

SUĠĠERIMENTI

Il-Kumitat għall-Iżvilupp jistieden lill-Kumitat għall-Affarijiet Barranin, bħala l-kumitat responsabbli, biex jinkorpora s-suġġerimenti li ġejjin fil-mozzjoni għal riżoluzzjoni tiegħu:

Sigurtà u żvilupp

1. Jerġa' jafferma r-rabta inseparabbli bejn is-sigurtà tal-bniedem u l-iżvilupp fil-pajjiżi tas-Saħel, hekk kif definita fl-Istrateġija tal-Unjoni Ewropea għas-Sigurtà u l-Iżvilupp fis-Saħel għall-2011; jenfasizza l-importanza, għas-suċċess dejjiemi tal-politiki ta' żvilupp, ta' stabilità fil-qasam tas-sigurtà, tal-ekonomija, tal-politika, tar-rispett tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali fir-reġjun tas-Saħel, ifakkar, madanakollu, li sabiex tiġi stabbilita s-sigurtà fir-reġjun l-investiment f'għajnuna għall-iżvilupp huwa indispensabbli, sabiex il-popolazzjoni tikseb biżżejjed riżorsi li jippermettu stabilità akbar fiż-żona; huwa tal-fehma li b'dan il-mod jiġu evitati, fil-biċċa l-kbira, il-każijiet ta' traffikar u ta' operazzjonijiet illegali li jseħħu minħabba l-faqar estrem u n-nuqqas ta' riżorsi u ta' alternattivi;

2. Huwa tal-fehma li l-instabilità politika fir-reġjun tas-Saħel, flimkien man-nixfa kbira li qed tolqot lil miljuni ta' nies, tikkostitwixxu theddida serja gravi għad-demokrazija, għall-istat tad-dritt u għar-rispett għad-drittijiet umani u soċjoekonomiċi, li għandhom impatt negattiv fuq il-kundizzjonijiet ta' ħajja tal-popolazzjoni; Ifakkar li l-istat tad-dritt, il-governanza tajba u r-rispett tad-drittijiet tal-bniedem huma indispensabbli għall-istabilità tal-Istati, is-sigurtà u r-rispett tal-libertajiet fundamentali;

3. Jistieden lill-awtoritajiet lokali u reġjonali, fir-rigward tas-soċjetà ċivili, jistabbilixxu l-kundizzjonijiet ta' sigurtà u ta' rispett tad-drittijiet tal-bniedem effikaċi ġewwa l-pajjiżi tas-Saħel u mal-fruntieri, bil-għan ta' żvilupp ottimali tal-politiki ta' żvilupp u tal-politiki marbuta mal-għajnuna umanitarja;

4. Jitlob lill-gvernijiet tal-pajjiżi tas-Saħel sabiex jindirizzaw il-kawżi fundamentali tal-kriżi, bi strateġija sostenibbli ta' żvilupp ekonomiku li tirrispondi għat-tħassib politiku, ekonomiku u soċjali taċ-ċittadini, bħall-aċċess għall-ikel, l-edukazzjoni, il-kura tas-saħħa, l-impjieg, l-abitazzjoni, ir-ridistribuzzjoni tal-ġid, il-kundizzjonijiet ta' ħajjar deċenti, eċċ.

5. Jissottolinja li d-diversi kunflitti fiż-żona tas-Saħel wasslu għal żieda tal-popolazzjonijiet spustati anki fl-Istati stess, kif ukoll għadd ikbar ta' rifuġjati; iħeġġeġ, għaldaqstant, koordinament tal-politiki favur ir-rifuġjati bejn l-Unjoni, l-Istati tas-Saħel, il-Kummissarju Għoli għar-Rifuġjati tan-Nazzjonijiet Uniti, l-UA u l-ECOWAS li jippermetti l-akkoljenza tar-rifuġjati f'kundizzjonijiet sanitarji u ta' ħajja deċenti u li ma jagħmlux ħsara lis-saħħa, li jiggarantixxi sigurtà tal-bniedem għall-aktar gruppi vulnerabbli u li jipprevedi programmi ta' awtosuffiċjenza; ifakkar li, minbarra li tingħatalhom akkoljenza u protezzjoni, għandhom isiru sforzi sabiex kemm ir-rifuġjati kif ukoll il-persuni spustati jkunu jistgħu jmorru lura fil-post ta' oriġini tagħhom sa fejn hu possibbli;

6. Josserva li hemm sinjali allarmanti li r-reġjun tas-Saħel kollu se jintlaqat minn kriżi serja tal-ikel u n-nutrizzjoni din is-sena u jistieden lill-Kummissjoni tiffinanzja b'mod xieraq l-għajnuna umanitarja tagħha lir-reġjun;

7. Jistieden lill-Istati u lill-awtoritajiet lokali u reġjonali jistabbilixxu politiki ta' sigurtà tal-bniedem favur ir-rifuġjati, il-persuni spostati u l-gruppi l-iktar vulnerabbli sabiex jiġġieldu kontra t-terroriżmu, il-vjolenzi kontra n-nisa, l-isfruttament kif ukoll kontra t-traffikar (ta' drogi, armi, bnedmin, merkanzija);

8. Isostni l-Missjoni Internazzjonali ta' Għajnuna għall-Mali u l-Missjoni multidimensjonali integrata tan-Nazzjonijiet Uniti għall-istabbilizzazzjoni tal-Mali, li bdiet fl-1 ta' Lulju 2013, kif ukoll il-missjoni EUCAP Sahel; jilqa' b'sodisfazzjon il-proposta tas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti, tal-14 ta' Ġunju 2013, li timmira li tistabbilixxi "strateġija integrata tan-Nazzjonijiet Uniti għas-Saħel" li għandha tirrigwarda kull aspett tal-kriżi: it-titjib tal-governanza, il-ġlieda kontra l-kriminalità (traffikar ta' droga, bnedmin, armi u sigaretti, il-ħasil ta' flus) u kontra t-terroriżmu, l-għajnuna umanitarja; jilqa' pożittivament, b'mod partikolari, l-objettivi ta' din l-istrateġija li jimmiraw li jsaħħu governanza effikaċi u inklużiva fir-reġjun kollu kemm hu, kif anki jintegraw il-pjanijiet u l-interventi umanitarji u ta' żvilupp bil-għan li tiġi żgurata r-reżiljenza fit-tul;

9. Jissottolinja l-bżonn li l-pajjiżi kollha tas-Saħel jimplimentaw politiki ta' infrastrutturi soċjali ta' bażi u ta' netwerk ta' bażi (sanità, netwerk ta' konsulenti mediċi, trasport, telekomunikazzjonijiet) għall-provvista korretta u effikaċi tal-għajnuna umanitarja; jistenna mill-Istati u mill-awtoritajiet lokali u reġjonali impenn ta' konsolidament u aċċessibilità ta' dawn in-netwerks;

10. Jenfasizza l-effett negattiv tal-kunflitt tas-Saħara tal-Punent fuq ir-reġjun kollu u, b'mod parallel lin-negozjati politiċi sponsorizzati min-Nazzjonijiet Uniti, jistieden lill-partijiet fil-kunflitt u lill-pajjiżi ġirien jimplimentaw b'bona fide miżuri għall-bini tal-fiduċja, bħall-promozzjoni tal-programm taż-żjarat tal-familji tal-Missjoni tan-Nazzjonijiet Uniti għar-Referendum fis-Saħara tal-Punent (MINURSO) u l-estensjoni tal-mandat tiegħu sabiex jinkludi l-monitoraġġ tad-drittijiet tal-bniedem, it-tħaffif tar-reġjonalizzazzjoni mwiegħda tal-Marokk, inkluż l-awtorizzazzjoni tal-partiti politiċi reġjonali bħala l-ewwel pass għall-kisba tal-awtodeterminazzjoni tal-poplu tas-Saħara tal-Punent u, b'mod

ġenerali, it-tmiem tar-repressjoni u d-diskriminazzjoni politika,soċjali jew ekonomika, li tolqot partikolarment nies b'fehmiet politiċi diverġenti;

11. Jirrikonoxxi r-rwol importanti li n-nisa għandhom fl-istabbilizzazzjoni u l-iżvilupp tas-Saħel u jappella għat-tisħiħ tat-tmexxija tagħhom fil-prevenzjoni tal-kunflitti, iż-żamma u rikostruzzjoni tal-paċi, kif ukoll fl-oqsma tas-sigurtà, il-politika u l-iżvilupp ekonomiku; jinkoraġġixxi lill-imsieħba tal-iżvilupp jagħtu appoġġ finanzjarju favur proġetti speċifikament immirati għall-emanċipazzjoni tan-nisa fir-reġjun;

Lejn it-twettiq tal-MDGs

12. Jistieden lill-UE tistabbilixxi, f'kollaborazzjoni mal-pajjiżi tas-Saħel, politiki ta' żvilupp ibbażati fuq approċċ imsejjes fuq id-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fundamentali mmirati li jtaffu l-kriżi alimentari u l-problemi ta' malnutrizzjoni u ta' karestija, tilqa' għan-nixfiet u tikkumbatti kontra d-diżastri naturali; jistieden lill-Kummissjoni Ewropea tuża bl-aħjar mod il-fondi allokati destinati għall-ġlieda kontra l-malnutrizzjoni (EUR 123,5 miljun fl-2012), b'mod konformi mal-politiki prijoritarji msemmija, li tkopri n-neċessitajiet tal-popolazzjoni milquta u li tappoġġa l-iżvilupp tal-kapaċitajiet lokali ta' dawn il-pajjiżi sabiex jiġi żgurat impatt pożittiv tal-għajnuna;

13. Ifakkar li jinħtieġ impenn fit-tul għall-bini tar-reżistenza għan-nixfa fis-Saħel u b'hekk jiġu evitati kriżijiet alimentari rikorrenti u li jsir rikors għal għajnuna umanitarja enormi kull meta jseħħ episodju ġdid ta' nixfa; jenfasizza li dan l-impenn jeħtieġ sħubija sostenibbli bejn il-gvernijiet, l-istituzzjonijiet reġjonali, id-donaturi u l-istituzzjonijiet finanzjarji fuq il-mudell tal-inizjattiva AGIR Sahel mibdija mill-Unjoni Ewropea;

14. Jenfasizza li approċċ fit-tul ibbażat fuq l-aċċess għall-edukazzjoni għal kulħadd huwa meħtieġ biex titjieb il-ħajja tal-abitanti tas-Saħel u jappoġġa l-iżvilupp ta' reġjun li se jkollu 150 miljun ruħ fl-2040;

15. Jagħmel appell għall-istabbiliment u l-monitoraġġ ta' politiki sanitarji u tal-edukazzjoni effikaċi għan-nies l-iktar vulnerabbli, bħan-nisa u t-tfal, biex joqorbu lejn l-Għanijiet ta' Żvilupp tal-Millennju: edukazzjoni primarja għal kulħadd, titjib tas-saħħa materna u aċċess għall-kura għal kulħadd, ġlieda kontra l-HIV/AIDS u kull marda oħra li tittieħed; jistieden lill-UE, fil-qafas tal-11-il FEŻ, tagħmel liż-żgħażagħ prijorità tal-azzjoni tagħha fis-Saħel u tiżviluppa politika ambizzjuża fil-qasam tal-edukazzjoni; ifakkar l-importanza tal-politiki ddedikati għan-nisa kif ukoll għall-aċċess għall-impjieg;

Finanzjament u żvilupp

16. Jistieden lill-Kummissjoni Ewropea tuża fis-Saħel, skont in-neċessitajiet tal-popolazzjoni identifikati minn qabel, il-fondi kollha disponibbli għall-iżvilupp: l-Istrument Ewropew għad-Demokrazija u għad-Drittijiet tal-Bniedem, il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp, l-Istrument ta' finanzjament tal-kooperazzjoni għall-iżvilupp, il-Fond għar-reżiljenza tas-Saħel;

17. Jistieden lill-Unjoni tkompli u tintensifika l-azzjoni intiża għat-tisħiħ tal-għajnuna umanitarja fis-Saħel, tiżgura koordinament strett bejn l-aġenziji internazzjonali tal-għajnuna umanitarja, is-soċjetà ċivili, l-awtoritajiet lokali u reġjonali u l-gvernijiet,

timmobilizza l-ammonti neċessarji tal-għaxar FEŻ (EUR 660 miljun għall-2007-2013) u tal-Alliance Globale pour l'Initiative Resilience - AGIR Sahel (EUR 172 miljun għall-2012).

RIŻULTAT TAL-VOTAZZJONI FINALI FIL-KUMITAT

Data tal-adozzjoni	17.9.2013
Riżultat tal-votazzjoni finali	+: 26 –: 0 0: 0
Membri preżenti għall-votazzjoni finali	Thijs Berman, Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Corina Creţu, Leonidas Donskis, Mikael Gustafsson, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl
Sostitut(i) preżenti għall-votazzjoni finali	Philippe Boulland, Enrique Guerrero Salom, Edvard Kožušník, Krzysztof Lisek, Isabella Lövin, Judith Sargentini
Sostitut(i) (skont l-Artikolu 187(2)) preżenti għall-votazzjoni finali	Emma McClarkin, Jarosław Leszek Wałęsa, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

4.9.2013

OPINJONI TAL-KUMITAT GĦAD-DRITTIJIET TAN-NISA U L-UGWALJANZA BEJN IS-SESSI

għall-Kumitat għall-Affarijiet Barranin

dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fir-reġjun tas-Saħel
(2013/2020(INI))

Rapporteur għal opinjoni: Mariya Gabriel

SUĠĠERIMENTI

Il-Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn is-Sessi jistieden lill-Kumitat għall-Affarijiet Barranin, bħala l-kumitat responsabbli, biex jinkorpora s-suġġerimenti li ġejjin fil-mozzjoni għal riżoluzzjoni tiegħu:

– wara li kkunsidra l-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar l-Eliminazzjoni ta' Kull Forma ta' Diskriminazzjoni Kontra n-Nisa (CEDAW), u l-Protokoll Fakultattiv relatat magħha,

– wara li kkunsidra l-Protokoll dwar id-Drittijiet tan-Nisa fl-Afrika anness mal-Karta Afrikana tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Popli,

– wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Protezzjoni tan-Nisa u t-Tfal fl-Emerġenzi u l-Konflitti Armati, u r-Riżoluzzjonijiet 1325 (2000) u 1820 (2008) tal-Kunsill tas-Sigurtà,

– wara li kkunsidra l-Pjan ta' Azzjoni tal-Unjoni Ewropea dwar l-Ugwaljanza bejn is-Sessi u t-Tisħiħ tal-Pożizzjoni tan-Nisa fl-Iżvilupp (2010-2015),

– wara li kkunsidra l-linji gwida tal-UE dwar il-vjolenza fuq in-nisa u l-bniet u l-ġlieda kontra l-forom kollha ta' diskriminazzjoni kontrihom,

A. billi l-ksur tad-drittijiet tal-bniedem u l-kriżi politika, ambjentali, tal-iżvilupp u umanitarja

fir-reġjun tas-Saħel jolqtu b'mod partikolari lin-nisa li spiss huma suġġetti għal diskriminazzjonijiet, nuqqas ta' sigurtà enormi fil-livell fiżiku u dak uman, faqar kroniku u marġinalizzazzjoni;

B. billi l-parti l-kbira tal-bdiewa fuq skala żgħira fir-reġjun tas-Saħel huma nisa, iżda minkejja dan huma ppenalizzati fejn jidħlu drittijiet tal-art; billi dan in-nuqqas ta' pussess tal-art jikkontribwixxi għall-faqar fost in-nisa;

C. billi ambjent soċjali dejjem aktar restrittiv qed jillimita l-mobilità u l-produttività tan-nisa u, fl-aħħar mill-aħħar, il-kapaċitajiet tagħhom li jiffunzjonaw bħala effettivi u difensuri mexxejja tad-drittijiet tan-nisa;

D. billi l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, l-emanċipazzjoni politika u ekonomika tan-nisa, il-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn is-sessi u l-ħarsien tad-drittijiet tan-nisa huma essenzjali għat-tnaqqis tal-faqar u sabiex jinkoraġġixxu l-iżvilupp sostenibbli;

E. billi waqt is-Summit dwar l-Ippjanar tal-Familja li sar f'Londra f'Lulju 2012, aktar minn 100 gvern, aġenzija internazzjonali u organizzazzjoni mhux governattiva stabilixxew flimkien l-objettiv li jinvestu USD 4 biljun aktar sal-2020 biex jiżdied b'120 miljun in-numru ta' nisa li jużaw il-kontraċezzjoni fl-ifqar 69 pajjiż fid-dinja, fosthom il-pajjiżi tas-Saħel, u billi dawn il-fondi huma barra l-USD 10 biljun attwali;

F. billi l-istudji juru li jekk in-nisa jingħataw edukazzjoni u jistgħu jaqilgħu u jamministraw paga, dan ikollu għadd ta' riżultati pożittivi: tnaqqis fil-mortalità tal-omm u tat-trabi, titjib fis-saħħa u n-nutrizzjoni tal-omm u tat-tfal, żieda fil-produttività agrikola, mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, tnaqqis fiż-żieda tal-popolazzjoni, espansjoni tal-ekonomiji u tkissir taċ-ċikli tal-faqar[1];

1. Jiġbed l-attenzjoni lejn il-fatt li n-nisa spiss jiġu diskriminati fir-rigward tar-rikonoxximent tal-ġlieda tagħhom favur il-paċi; ifakkar li, meta n-nisa jkunu involuti b'mod regolari fil-proċess ta' riżoluzzjoni tal-kunflitti u ta' konsolidament tal-paċi, huma jiżvolġu rwol fundamentali fin-negozjati tal-paċi, billi jwessgħu l-ambitu tar-rikostruzzjoni, tar-riabilitazzjoni u tal-konsolidament tal-paċi; jinkoraġġixxi, għaldaqstant, il-parteċipazzjoni tan-nisa fl-isfozi kollha ta' rikonċiljazzjoni nazzjonali, reġjonali u internazzjonali għall-Mali, speċjalment għat-Tramuntana tal-pajjiż; jitlob li l-pjanijiet ta' azzjoni nazzjonali tar-Riżoluzzjoni 1325 tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU jkunu suġġetti għal analiżi regolari u li l-punti prijoritarji tagħhom jiġu aġġornati regolarment;

2. Jesprimi l-preokkupazzjoni tiegħu dwar id-diskriminazzjonijiet jġarrbu l-parti l-kbira tan-nisa u tal-bniet ta' dan ir-reġjun, b'mod partikolari fl-aċċess għat-tagħlim, għal impjieg bi drittijiet, għas-saħħa u dwar prattiki bħaż-żwieġ sfurzat, l-isfruttar sesswali u l-mutilazzjonijiet ġenitali;

3. Jesprimi tħassib serju dwar l-użu ta' liġijiet ta' 'indiċenza pubblika' u liġijiet li jipprojbixxu l-assoċjazzjoni għal 'skop immorali' fil-konfront tal-komunità LGBT fil-Mali u fir-reġjun

[1] Isobel Coleman, 'The global glass ceiling: why empowering women is good for business', f'*Foreign Affairs*, Vol. 89, Mejju/Ġunju 2010, pp. 13-20; Il-Fond għall-Popolazzjoni tan-NU, 'State of world population 2009 – Facing a changing world: women, population and climate'.

tal-madwar; jirrimarka li filwaqt li r-relazzjonijiet bejn nies tal-istess sess huma legali fir-reġjun, hemm għadd kbir ta' rapporti ta' diskriminazzjoni;

4. Iħeġġeġ lill-UE u lill-pajjiżi tas-Saħel biex jimplimentaw bis-sħiħ ir-riżoluzzjonijiet li ġejjin tal-Kunsill ta' Sigurà tan-NU: ir-Riżoluzzjoni 1325 dwar in-nisa, il-paċi u s-sigurtà, li titlob il-parteċipazzjoni tan-nisa fl-aspetti kollha u fil-livelli kollha tar-riżoluzzjoni tal-kunflitti, ir-Riżoluzzjoni 1820 dwar il-vjolenza sesswali f'sitwazzjonijiet ta' kunflitt u ta' wara l-kunflitt, u r-Riżoluzzjonijiet 1888, 1889 u 1960 sussegwenti li jibnu fuq ir-riżoluzzjonijiet msemmija qabel; jitlob, għalhekk, li tiġi enfasizzata u garantita l-parteċipazzjoni tan-nisa fil-proċessi tal-paċi u li tiġi rikonoxxuta l-ħtieġa ta' inkorporazzjoni tat-trattament ugwali bejn il-ġeneri fil-prevenzjoni ta' kunflitti, l-operazzjonijiet taż-żamma tal-paċi, l-għajnuna umanitarja u r-rikostruzzjoni ta' wara l-kunflitti; jiddeplora t-tbatija estrema imposta fuq in-nisa minħabba l-fatt li huma nisa fil-pajjiżi fejn hemm il-gwerra; isostni li azzjoni ta' dan it-tip, inkluż l-istupru ta' bniet minn suldati, il-prostituzzjoni sfurzata, it-tqala sfurzata tan-nisa, l-iskjavitù sesswali, l-istupru u l-fastidju sesswali, u l-ħtif konsenswali (permezz ta' seduzzjoni), huma reati li m'għandhomx jiġu injorati; jafferma li l-UE għandha tittratta dawn bħala problemi fundamentali li għandhom jiġu kkunsidrati; jenfasizza l-fatt li l-garanzija ta' aċċess għall-abort għan-nisa u l-bniet li huma vittmi ta' vjolenzi f'kunflitti armati hija indispensabbli;

5. Ifakkar li l-ġlieda kontra l-impunità fil-kunflitti, inkluża l-vjolenza bbażata fuq il-ġeneru, li għandha impatt fuq id-dinjità tan-nisa, hija fundamentali biex jerġa' jkun hemm l-istabilità u biex tissejjes paċi dejjiema; jilqa', għalhekk, l-applikazzjoni tal-Gvern tal-Mali lill-Qorti Kriminali Internazzjonali u l-ħolqien ta' kumitat internazzjonali ta' inkjesta fuq ir-reati u l-ksur tad-drittijiet tal-bniedem li saru fil-Mali;

6. Iħeġġeġ il-pajjiżi tas-Saħel biex jirrevedu l-liġijiet tagħhom dwar in-nisa u d-drittijiet fuq il-proprjetà; jenfasizza l-importanza li n-nisa jkollhom il-pussess tal-art li jaħdmu, l-istess art li fuqha jgħixu;

7. Jenfasizza l-każ tan-nisa tas-Saħrawi u r-rwol importanti li dawn għandhom fis-soċjetà tas-Saħħara, partikolarment, fil-kampijiet tar-refuġjati fejn l-illiteriżmu naqas drastikament minn 95 % fl-aħħar tal-kolonjaliżmu Spanjol għar-rata attwali ta' 5 %; jenfasizza r-rwol importanti tan-nisa fl-organizzazzjoni tal-istituzzjonijiet Saħrawin, kif ukoll il-parteċipazzjoni għolja ta' dawn fil-proċess ta' teħid ta' deċiżjonijiet fil-livelli kollha, mill-kumitati lokali sal-parlament u l-gvern;

8. Jikkundanna l-abbużi mid-drittijiet tal-bniedem li n-nisa Saħrawin huma vittmi tagħhom fuq it-territorji okkupati mill-Marokk, li jsiru b'mod partikolari bi trattamenti vessatorji u vjolenzi sesswali, prattiki li jużaw il-forzi ta' okkupazzjoni Marokkini biex jintimidaw lill-poplu tas-Saħħara fil-ġlieda tiegħu għad-dritt leġittimu ta' awtodeterminazzjoni;

9. Jiġbed l-attenzjoni fuq ir-rwol li għandhom in-nisa fis-Saħara tal-Punent fiż-żamma tal-paċi, fil-promozzjoni tad-djalogu u r-riżoluzzjoni tal-kunflitti u fil-preservazzjoni tas-soċjetà u l-istrutturi Saħarawin;

10. Jikkundanna l-interferenza tal-Istrument Ewropew għad-Demokrazija u għad-Drittijiet tal-Bniedem (EIDHR) fl-affarijiet interni tal-pajjiżi terzi u jafferma mill-ġdid id-dritt tal-poplu għas-sovranità u d-dritt tagħhom li jiddeċiedu d-destin tagħhom mingħajr

interferenza esterna; iqis li d-difiża tad-drittijiet tan-nisa u l-promozzjoni ta' politiki li jinkoraġixxu l-parteċipazzjoni attiva tan-nisa fl-aspetti kollha tal-ħajja fis-soċjetà huma essenzjali għad-demokrazija fil-pajjiżi kollha;

11. Jirrikonoxxi, madankollu, ir-rwol pożittiv li għandu l-EIDHR fil-protezzjoni tad-drittijiet tan-nisa u l-konsolidazzjoni tad-demokrazija fil-pajjiżi terzi;

12. Jilqa' l-isforzi tal-Unjoni fir-rigward tad-drittijiet tan-nisa u jfakkar fl-importanza tal-Komunità Ekonomika tal-Istati tal-Afrika tal-Punent (ECOWAS) għall-istabilità tar-reġjun;

13. Jitlob li jiġu żviluppati politiki li jqisu s-sitwazzjoni speċifika ta' gruppi vulnerabbli bħalma huma n-nisa, it-tfal u l-persuni b'diżabilità, u għalhekk l-istabbiliment ta' infrastrutturi rilevanti bħalma huma sptarijiet, skejjel u tagħmir edukattiv, flimkien mal-appoġġ soċjali, psikoloġiku u amministrattiv meħtieġ; jenfasizza l-importanza tal-kooperazzjoni u l-konsultazzjoni mal-organizzazzjonijiet lokali tan-nisa;

14. Jiddikjara li jeħtieġ li tingħata attenzjoni partikolari lill-edukazzjoni taż-żewġ sessi dwar kwistjonijiet tal-ġeneru proprju mill-bidu tal-iskolarizzazzjoni tagħhom, bil-għan li jinbidlu gradwalment l-imġiba u l-istereotipi soċjali u li l-ugwaljanza bejn il-ġeneri ssir prinċipju bażiku tas-soċjetà tal-pajjiżi fir-reġjun tas-Saħel;

15. Jistieden lill-Kummissjoni, lis-SEAE u lill-Kunsill jinkoraġġixxu aktar lill-pajjiżi tar-reġjun biex jieħdu dispożizzjonijiet espliċiti fil-leġiżlazzjonijiet tagħhom u jippromwovu l-programmi bil-għan li jiġu garantiti d-drittijiet tan-nisa u tal-bniet, partikolarment, l-aċċess għat-tagħlim, l-indipendenza ekonomika tan-nisa, il-parteċipazzjoni tan-nisa fit-teħid tad-deċiżjonijiet politiċi u ekonomiċi u jeliminaw kull forma ta' vjolenza kontra l-bniet u n-nisa inkluż l-eradikazzjoni tal-prattika ta' żwieġ sfurzat f'età żgħira u l-prattika barbarika ta' mutilazzjoni ġenitali femminili;

16. Jenfasizza li l-vjolenza domestika mhix xi ħaġa privata fi ħdan il-familja, u l-iskużi għal vjolenza msejsa fuq twemmin reliġjuż jew kulturali mhumiex aċċettabbli;

17. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni, lis-SEAE u lill-pajjiżi msieħba biex, waqt it-taħdidiet għall-paċi, jagħtu prijorità lill-kwistjoni tal-impunità u biex jiżguraw li dawk li jwettqu reati ta' vjolenza sesswali jitressqu quddiem il-ġustizzja;

18. Jistieden lill-pajjiżi tas-Saħel jadottaw liġijiet u miżuri konkreti li jipprojbixxu u jistabbilixxu penali għall-forom kollha ta' vjolenza kontra n-nisa, inkluża l-vjolenza domestika u sesswali, il-fastidju sesswali u prattiki tradizzjonali dannużi, bħall-mutilazzjonijiet ġenitali tan-nisa u ż-żwiġijiet furzati, speċjalment fil-każ ta' bniet taħt l-età; jirrimarka l-importanza tal-protezzjoni tal-vittmi u tal-provvediment ta' servizzi speċifiċi, u tal-ġlieda kontra l-impunità tal-aggressuri, filwaqt li jiggarantixxu li dawn ir-reati jiġu investigati, ġudikati u kastigati realment, u li n-nisa kollha jkollhom aċċess sħiħ għall-ġustizzja, mingħajr l-ebda tip ta' diskriminazzjoni għal raġunijiet reliġjużi u/jew ta' oriġini etniċi;

19. Ifakkar li hu essenzjali li l-għaqdiet tan-nisa jaħdmu flimkien fuq il-livell lokali sabiex joħolqu u jdaħħlu fis-seħħ proġetti li jużaw l-għarfien u l-esperjenzi tagħhom, u jiġi

faċilitat l-aċċess għall-fondi pubbliċi, nazzjonali u internazzjonali;

20. Jistieden lill-pajjiżi tas-Saħel jiżguraw li l-bniet kollha jkunu reġistrati mat-twelid u li sussegwentement ikunu miktuba f'edukazzjoni ta' skola primarja;

21. Jitlob lir-Rappreżentanti Speċjali tal-UE għas-Saħel u għad-drittijiet tal-bniedem rispettivament jiżviluppaw azzjonijiet komuni għal garanzija aħjar tad-drittijiet tan-nisa fir-reġjun billi jiġġieldu, b'mod speċjali, kontra l-impunità fuq il-vjolenza msejsa fuq il-ġeneru u vjolenzi oħra li jeffettwaw id-dinjità tan-nisa; iħeġġeġ lill-Kummissjoni Ewropea, is-SEAE u l-istati sħab jagħmlu d-drittijiet tan-nisa u l-ugwaljanza tas-sessi prijorità fil-programmi ta' għajnuna bilaterali u jipprovdu finanzjament sostenibbli u affidabbli għall-inizjattivi bil-għan li n-nisa jingħataw aktar setgħa u jkun hemm ugwaljanza bejn is-sessi; jikkundanna b'mod partikolari l-vjolenza bħala l-ostaklu prinċipali biex in-nisa jgawdu mil-libertà soċjali u ekonomika tagħhom; jenfasizza li l-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa għandha titqies bħala kwistjoni traxxendenti;

22. Iħeġġeġ lill-komunità internazzjonali talloka aktar fondi biex id-drittijiet tan-nisa u l-għoti ta' setgħa lin-nisa fir-reġjun jimxu 'l quddiem;

23. Jirrimarka li t-traffikar tal-bnedmin hu parti minn problema ta' kriminalità organizzata usa' li tinkludi t-traffikar illegali ta' drogi, żejt, sigaretti, mediċina ffalsifikata u armi tan-nar; iħeġġeġ lill-mexxejja tal-pajjiżi tas-Saħel jikkooperaw fit-tisħiħ ta' sistemi ta' infurzar tal-liġi bil-għan li jeqirdu kull forma ta' traffikar illegali, imma b'mod partikolari t-traffikar tal-bnedmin, li jaffettwa uħud mill-iżgħar u l-ifqar nisa fir-reġjun;

24. Jiddeplora l-fatt li la l-Istrateġija tal-UE għas-Sigurtà u l-Iżvilupp fis-Saħel, adottata fil-21 ta' Marzu 2011, u lanqas il-konklużjonijiet dwar din l-istrateġija adottati mill-Kunsill tal-Affarijiet Barranin tat-23 ta' Marzu 2012 ma fihom referenza għall-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri, is-sitwazzjoni tan-nisa jew għall-ħarsien tad-drittijiet tagħhom;

25. Jistieden lill-pajjiżi tas-Saħel biex iżidu l-kooperazzjoni bejniethom bil-għan li jnedu kampanji ta' sensibilizzazzjoni dwar id-drittijiet tan-nisa flimkien mal-organizzazzjonijiet mhux governattivi, is-soċjetà ċivili, in-NU u l-UE;

26. Jiddispjaċih li l-Kummissjoni ma tqegħidx biżżejjed enfasi fuq id-dimensjoni tal-ġeneru fil-faqar; jemmen li l-UE jeħtiġilha tinvesti fil-bżonnijiet speċifiċi tan-nisa u tfassal pakketti ta' protezzjoni soċjali li jindirizzaw l-isfidi li jiffaċċaw; jenfasizza l-fatt li l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-emanċipazzjoni politika u ekonomika tan-nisa huma ta' importanza kruċjali biex jintlaħqu l-miri ta' żvilupp u tnaqqis tal-faqar fis-Saħel; iħeġġeġ lill-Kummissjoni tiżgura li l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-emanċipazzjoni tan-nisa jiġu integrati fil-politiki u l-programmi kollha ta' żvilupp tal-UE li jaffettwaw is-Saħel;

27. Jiddeplora l-fatt li t-tnaqqis tal-baġits fl-oqsma bħas-sigurtà alimentari, is-saħħa u l-edukazzjoni, li jikkostitwixxu fatturi importanti sabiex jintlaħaq l-Għanijiet ta' Żvilupp tal-Millennju, jikkontribwixxu sabiex jiggravaw il-kriżijiet alimentari u umanitarji li jkun hemm fis-Saħel; jenfasizza l-ħtieġa fundamentali għal azzjoni strutturali fl-oqsma tal-agrikoltura, is-sigurtà alimentari u n-nutrizzjoni, kif ukoll il-miżuri konkreti sabiex jinqered il-fenomenu tal-ikkapparar tal-artijiet, sabiex jiġi promoss tkabbir inklużiv u

sostenibbli u jiġi evitat li l-kriżijiet alimentari fis-Saħel jirrepetu ruħhom minn sena għal sena;

28. Jinnota li n-nisa għandhom rwol essenzjali fl-iżvilupp fir-reġjun tas-Saħel, partikolarment fir-rigward tan-nutrizzjoni, is-sigurtà alimentari u l-produzzjoni tal-ikel, dan għaliex huma dawk prinċipalment responsabbli mill-agrikoltura, għalkemm jibqgħu mingħajr aċċess għall-proprjetà tal-artijiet li jikkultivaw; jitlob lill-Kummissjoni tirrikonoxxi r-rwol fundamentali tan-nisa, bħala azjendi agrikoli żgħar, fis-sigurtà tal-ikel u n-nutriment, u tinvesti fi programmi li jsostnuhom b'mod partikolari; jinsisti dwar il-fatt li l-istrateġija tal-UE għandha wkoll tiffoka fuq azzjonijiet maħsuba biex jiżguraw li dawk l-aktar vulnerabbli, speċjalment fiż-żoni rurali, ikunu jistgħu jibbenefikaw mill-opportunitajiet tat-taħriġ agrikolu, l-edukazzjoni dwar in-nutrizzjoni, is-saħħa u l-kundizzjonijiet tax-xogħol tajbin u sigurtà fi żminijiet ta' ħtieġa; jenfasizza l-fatt li sabiex l-agrikolturi ż-żgħar, partikolarment in-nisa, mhux biss jipproduċu b'mod sostenibbli, iżda wkoll japprofittaw mill-potenzjal tagħhom tal-produzzjoni, jeħtieġ li jkollhom aċċess akbar għall-mikro-kreditu, sabiex jinvestu fl-aħjar żrieragħ, fertilizzanti u mekkaniżmi ta' irrigazzjoni, kif ukoll fl-għodod li jkollhom bżonn għall-protezzjoni tal-prodotti tar-raba' kontra l-pesti u l-mard;

29. Jenfasizza l-bżonn urġenti li tingħata għajnuna umanitaria mill-UE biex tgħin fil-kisba tal-Għanijiet ta' Żvilupp tal-Millennju; jissottolinja l-importanza tal-objettiv fir-rigward tat-titjib tas-saħħa tal-omm għat-tnaqqis tal-mortalità tal-omm u l-kisba tal-aċċess universali għas-saħħa sesswali u riproduttiva u l-ippjanar tal-familja; jisħaq fuq l-importanza tal-edukazzjoni u tal-qawmien ta' kuxjenza fil-qasam tas-saħħa sesswali u riproduttiva bħala parti integrali mill-aġenda tas-saħħa tal-mara;

30. Jenfasizza l-ħtieġa li jitfasslu u jiġu implimentati programmi tas-saħħa għat-tisħiħ tas-sistemi tas-saħħa, filwaqt li jitqies il-fatt li l-kriżi ekonomika dinjija xekklet il-progress fir-rigward tal-HIV/AIDs, it-tuberkolożi, il-malarja u mard ieħor;

RIŻULTAT TAL-VOTAZZJONI FINALI FIL-KUMITAT

Data tal-adozzjoni	2.9.2013
Riżultat tal-votazzjoni finali	+: 14 –: 0 0: 0
Membri preżenti għall-votazzjoni finali	Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Mikael Gustafsson, Astrid Lulling, Joanna Senyszyn, Marc Tarabella, Inês Cristina Zuber
Sostitut(i) preżenti għall-votazzjoni finali	Rosa Estaràs Ferragut, Mariya Gabriel, Iñaki Irazabalbeitia Fernández, Nicole Kiil-Nielsen, Antigoni Papadopoulou, Angelika Werthmann

RIŻULTAT TAL-VOTAZZJONI FINALI FIL-KUMITAT

Data tal-adozzjoni	24.9.2013
Riżultat tal-votazzjoni finali	+: 46 –: 0 0: 13
Membri preżenti għall-votazzjoni finali	Pino Arlacchi, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Susy De Martini, Mark Demesmaeker, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Marusya Lyubcheva, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Justas Vincas Paleckis, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Laurence J.A.J. Stassen, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Eleni Theocharous, Geoffrey Van Orden
Sostitut(i) preżenti għall-votazzjoni finali	Jean-Jacob Bicep, Biljana Borzan, Metin Kazak, Emilio Menéndez del Valle, Norbert Neuser, Doris Pack, Jean Roatta, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Alf Svensson, Ivo Vajgl, Renate Weber
Sostitut(i) (skont l-Artikolu 187(2)) preżenti għall-votazzjoni finali	José Manuel Fernandes, Isabella Lövin, Antigoni Papadopoulou, Raül Romeva i Rueda, Jarosław Leszek Wałęsa